

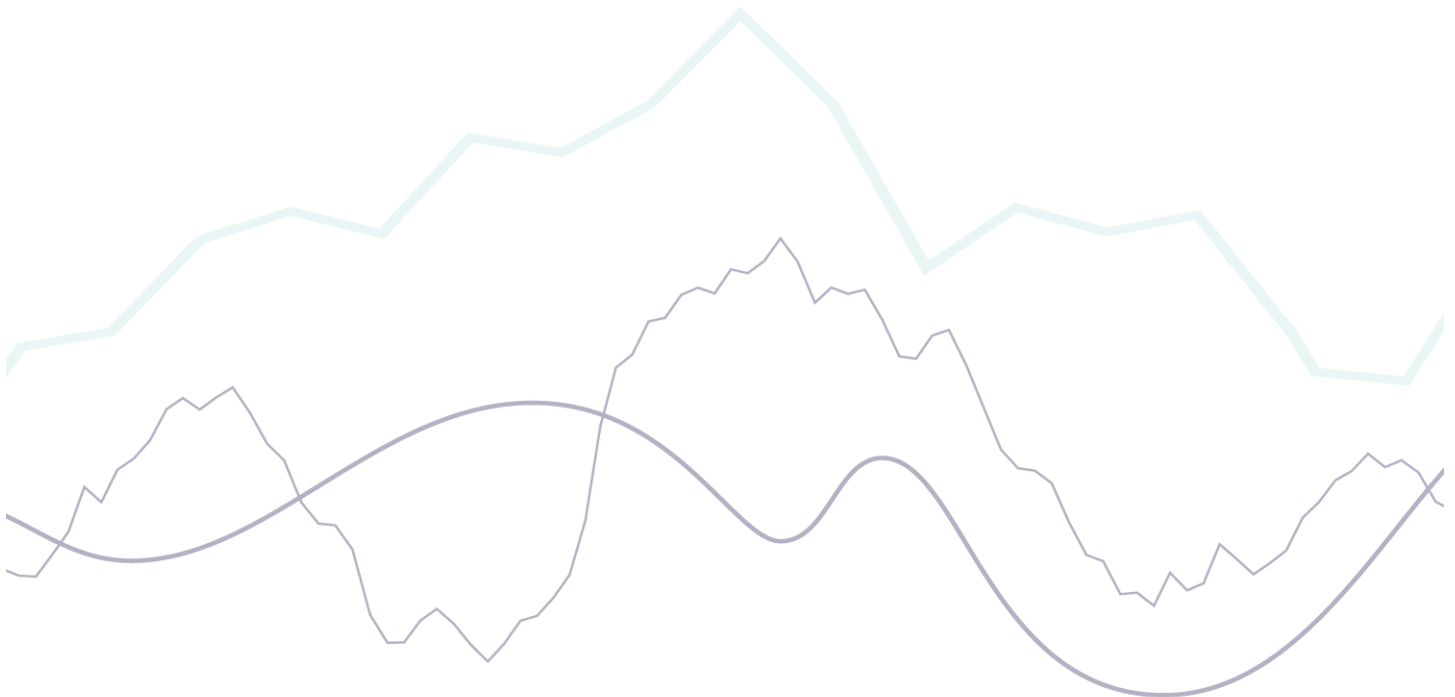

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

ELEMZÉS

a Költségvetési Tanács részére a 2021. II. féléves folyamatokról

2022.

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

ELEMZÉS

a Költségvetési Tanács részére a 2021. II. féléves folyamatokról

Engedélyező:

Domokos László
elnök

Az Elemzés
az interneten
a www.asz.hu
oldalon
olvasható.

Szerkesztő:

DR. KÁDÁR KRISZTA projektvezető

Az elemzés elkészítését felügyelte:

DR. PULAY GYULA ZOLTÁN felügyeleti vezető

Készítették:

DR. KÁDÁR KRISZTA projektvezető

FEHÉR PIROSKA számvevő

TORDAI HEDVIG számvevő

Kiadja az Állami Számvevőszék

EL-3584-006/2022.

TARTALOMJEGYZÉK

◀ KÖVETKEZTETÉSEK.....	5
◀ AZ ELEMZÉS HÁTTÉRÉNEK BEMUTATÁSA	6
◀ MÓDSZERTAN.....	7
◀ 1. A 2021. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI FOLYAMATOKAT BEFOLYÁSOLÓ LEGFONTOSABB MAKROGAZDASÁGI MUTATÓK ALAKULÁSA	8
1.1. A 2021. évi gazdasági növekedés	8
1.2. A beruházások alakulása 2021-ben	9
1.3. A munkaerőpiaci folyamatok és az átlagkeresetek alakulása	10
◀ 2. A KÖZPONTI ALRENDSZER EGYENLEGÉNEK ALAKULÁSA	11
2.1. A pénzforgalmi és az uniós módszertan szerinti hiány alakulása	11
◀ 3. AZ ÁLLAMADÓSSÁG ALAKULÁSA	13
3.1. Az államadósságmutató értéke	13
3.2. A központi költségvetés adósságértékének változása.....	13
◀ 4. A KÖZPONTI TARTALÉKOK FELHASZNÁLÁSA	13
◀ 5. A KÖLTSÉGVETÉS KÖZVETLEN BEVÉTELEINEK ALAKULÁSA.....	14
◀ 6. A KÖLTSÉGVETÉS KÖZVETLEN KIADÁSAINAK ALAKULÁSA	15
◀ 7. AZ EURÓPAI UNIÓS FORRÁSOK FELHASZNÁLÁSÁNAK ALAKULÁSA	16
7.1. Az európai uniós bevételek alakulása.....	16
7.2. Az európai uniós kiadások alakulása	17
◀ 8. AZ ÁLLAMI VAGYONNAL KAPCSOLATOS BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK ALAKULÁSA	17
◀ 9. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK TÁMOGATÁSAINAK ALAKULÁSA	18
◀ 10. AZ ADÓSSÁGSZOLGÁLATTAL KAPCSOLATOS BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK ALAKULÁSA	18
◀ 11. A LXXI. NYUGDÍJBIZTOSÍTÁS ALAP FEJEZET BEVÉTELEINEK ÉS KIADÁSAINAK ALAKULÁSA	19
◀ 12. A LXXII. EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁS ÉS JÁRVÁNY ELLENI VÉDEKEZÉSI ALAP FEJEZET, EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP CÍM BEVÉTELEINEK ÉS KIADÁSAINAK ALAKULÁSA.....	19
◀ 13. A KORONAVÍRUS JÁRVÁNY ELLENI VÉDELEM ÉS A JÁRVÁNY KÁROS HATÁSAINAK ENYHÍTÉSE ÉRDEKÉBEN LÉTREHOZOTT ALAPOK BEVÉTELEINEK ÉS KIADÁSAINAK ALAKULÁSA	20
13.1. A Gazdaság-újraindítási Alap bevételeinek és kiadásainak alakulása.....	20
13.2. A Járvány Elleni Védekezési Alap bevételeinek és kiadásainak alakulása	21
13.3. Az Európai Unióból érkező Járvány Elleni Támogatások Alapja	21
◀ MELLÉKLETEK.....	22
◀ FELHASZNÁLT DOKUMENTUMOK.....	23
◀ JOGSZABÁLYOK JEGYZÉKE	25
◀ RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE.....	27

KÖVETKEZTETÉSEK

1. A 2021. évi költségvetés fő célkitűzése a magyar gazdaság járvány utáni újraindításának támogatása volt, a költségvetési egyensúly jelentős javítása mellett. 2021. tavaszára azonban bebizonyosodott, hogy a járvány újabb hullámai miatt a járvány elleni védekezés és a gazdaság újraindulásának ösztönzése nagyobb költségvetési kiadásokat követel. Ezért a Kormány a költségvetési törvény módosítását kezdeményezte. A 2021. májusában elfogadott módosítás a kormányzati szektor uniós módszertan szerinti hiányát a GDP 7,5 százalékában rögzítette, élve azzal a lehetőséggel, hogy 2021-ben a hiány felső határára vonatkozó uniós és hazai előírásokat nem kellett alkalmazni. Az indoklásban az előterjesztő jelezte, hogy ekkora hiánynak az államháztartás központi alrendszerre 3990 Mrd forintos hiánya felel meg. Ez az összeg a törvénymódosításból következő 2287,7 Mrd forint hiány mellett figyelembe vette a kormányzati hatáskörben – részben rendkívüli hatáskörben – végrehajtható kiadásokat is. A módosított törvény az államadósságmutató 2021. év végi értékét a GDP 79,9 százalékában határozta meg, amely az államadósságszabályt teljesítette.

2. Az államadósságmutató az előirányoztnál jobban, 76,8 százalékra csökkent annak köszönhetően, hogy a folyó áron számított GDP – elsősorban a gazdaság előre jelzettnél (4,3 százalék) lényegesen dinamikusabb (7,1 százalék) növekedése eredményeként – a tervezettet meghaladó mértékben emelkedett. Az alacsonyabb adósságmutató nemcsak az államadósságszabály teljesülését jelenti, hanem javítja az államadósság 2022. évi finanszírozhatóságát is.

3. A dinamikus gazdasági növekedést elősegítő intézkedések közül kiemelendő a működőtőke-befektetések és a hazai vállalkozások beruházásainak ösztönzése, lakásépítések és felújítások támogatása, a hitelmoratórium részleges fenntartása, a rezsicsökkentés megőrzése, a válság negatív hatásainak enyhítésére 2020-ban bevezetett adó- és járulékkedvezmények többségének megtartása.

4. A központi alrendszer a 2021. évet 5 101,6 Mrd Ft pénzforgalmi hiánnyal zárta, amely elsősorban a gazdaság újraindításával és a járvány elleni védekezés többletköltségeivel függött össze. A Gazdaság-újraindítási Alap kiadásai a módosított törvényi előirányzatot 16%-kal haladták meg, 3 346,4 Mrd Ft-ban teljesültek. Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka kiadási előirányzatból 444,6 Mrd Ft összegű felhasználás történt a 2021. évben, amely 419,6 Mrd Ft-tal haladta meg a 25,0 Mrd Ft összegű módosított előirányzatot. Az előirányzatok túllépésére a törvény megadta a felhatalmazást.

5. A hiányt mérsékelte az adóbevételeknek az előirányzott összeget meghaladó teljesülése, amelyhez hozzájárultak a keresetek növelését eredményező, a gazdaság újraindítását célzó és a gazdaság kihéberítését szolgáló intézkedések.

6. A hiányt számottevően növelte az uniós bevételek jelentős elmaradása az előirányzattól. Az uniós bevételek és az uniós programokra kifizetett kiadások különbözetére a magyar költségvetésnek 637,3 Mrd Ft összegű forrást kellett megjelölnie, ami a tervezett különbözetnek mintegy hétszeresét tette ki. Ezt jelentős mértékben az okozta, hogy Magyarország Helyreállítási Tervét az illetékes uniós intézmény 2021-ben nem fogadta el, így a költségvetési törvényben előirányzott 326 Mrd forint előleg folyósítására sem került sor az Európai Bizottság részéről.

7. A korábban számítottnál magasabb pénzforgalmi hiány ellenére a kormányzati szektor uniós módszertan szerint számított hiánya a költségvetési törvényben rögzítetthez képest kevesebb, a GDP 6,8 százaléka lett, részben a GDP magasabb összegének, részben pedig annak köszönhetően, hogy az uniós módszertan szerint számított hiány alacsonyabb lett (3736 Mrd forint) a pénzforgalmi hiánynál.

8. A dinamikus gazdasági növekedésnek és a foglalkoztatottság bővülésének köszönhetően a költségvetés adóbevételei a tervezettet meghaladó mértékben emelkedtek, amihez hozzájárult az inflációnak az előre jelzettnél gyorsabb emelkedése is.

9. A gazdasági növekedéshez – a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat ágazat kivételével – minden nemzetgazdasági ág hozzájárult. Kiemelendő, hogy a külkereskedelmi egyenleg a fogyasztás és az állóeszköz felhalmozás jelentős növekedése mellett is javult, azaz a magyar gazdaság dinamikus növekedésére a külső egyensúly megőrzése, sőt javulása mellett kerülhetett sor.

AZ ELEMZÉS HÁTTERÉNEK BEMUTATÁSA

Az Állami Számvevőszék (továbbiakban: ÁSZ) az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 5. § (13) bekezdésére figyelemmel elemzések és tanulmányok készítésével támogatja a Költségvetési Tanácsot feladatainak ellátásában. A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Gst.) 23. § (2) bekezdése alapján az ÁSZ elnökének a KT tagjaként ellátandó feladatait az ÁSZ a KT által tárgyalt kérdésekhez kapcsolódó elemzéseknek a KT rendelkezésére bocsátásával segíti.

Az ÁSZ a 2021. II. félévi költségvetési folyamatok értékelésével elősegíti a KT megalapozott véleményének kialakítását.

Magyarország Alaptörvénye határozza meg, az *államadósság-szabályt*, ami szerint az Országgyűlés nem fogadhat el olyan költségvetést, amelynek eredményeképpen az államadósság értéke meghaladná a GDP 50%-át¹. Egyfelől, az adósságszabály a hazai költségvetési politikát fenntartható pályára szorítja, másfelől a szabály betartása biztosítja, hogy az ország sérülékenysége csökkenjen. Egy költségvetési évben a központi költségvetés akkor fenntartható, ha fennállnak az 50% feletti értékű államadósság-mutató folyamatos csökkentésének feltételei, azaz a költségvetés finanszírozási szükséglete, ebből adódóan egy évben a bevételek és a kiadások egyenlege (a költségvetésre ható tényezők alakulásának köszönhetően) nem növeli meg az államadósság nominális értékét oly mértékben, hogy az a GDP értékéhez viszonyítva az államadósság-mutató értékének növekedését eredményezze. A mutató növekedésének irányába hatnak mind az államadósságot növelő, mind a GDP növekedését visszafogó tényezők (ÁSZ, 2020) Az elemzés célja egyrészt az, hogy a 2021. évi, és azon belül a második félévi, költségvetési és makrogazdasági adatok alapján értékelje a lezajlott gazdasági folyamatoknak a költségvetési célokra gyakorolt hatását. Másrészt az elemzés célja bemutatni, hogy a költségvetés lényegesebb előirányzatai esetében hogyan alakult a teljesítés a központi költségvetés módosított előirányzatainak megfelelően, és ezek hogyan hatottak a 2021. évi költségvetési hiánycél és az államadósság-szabály teljesülésére.

A veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló, 2020. évi 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet 2021. február 8-ig volt hatályban, ezt követően a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet lépett hatályba. Az államadósság-mutató csökkentésének kötelezettsége 2021-ben fennállt, de az Európai Unió (EU) költségvetési szabályai betartásának kötelezettsége felfüggesztésre került, és ezzel összhangban nem kellett teljesíteni a Gst-ben meghatározott, a hiányra vonatkozó követelményeket.

A 2020 júliusában kihirdetett, Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény (továbbiakban: eredeti Kvtv.) 2021 májusában módosításra került a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény módosításáról szóló 2021. évi XLIV. törvénnyel. A törvény előirányzat módosításait a járvány elleni védekezés fenntartásával és a gazdaság újraindítására irányuló döntések foganatosításával indokolták.

¹ A 2020. évben kezdődő pandémia okozta gazdasági visszaesés, illetve a veszélyhelyzet életbe léptetése felhatalmazást adott a kormánynak az adósságszabálytól való eltérésre. 2021-ben az előző évhez képest bővült a gazdaság, így 2021-ben az államadósságszabály teljesítésére vonatkozó mentesség nem volt érvényesíthető.

MÓDSZERTAN

Az elemzés a célszerű közpénzfelhasználás nézőpontjából értékeli a költségvetési folyamatok alakulását. Az elemzés mércéje, hogy a költségvetési folyamatokat az aktuális makrogazdasági - 2021-ben ezen kívül járványügyi - helyzetnek megfelelően kell kialakítani, annak érdekében, hogy Magyarország mielőbb visszaállhasson a korábbi növekedési pályájára. A költségvetésnek emellett biztosítani kell a magyar állampolgárok biztonságát, jó minőségű egészségügyi ellátását és a közszolgáltatások zavartalan működtetését. Az elemzés kritériumai, hogy a költségvetési kiadásokat és bevételeket megalapozottan, a makrogazdasági kilátásoknak megfelelően kell tervezni, kellő teret hagyva a rugalmasságnak és az azonnali beavatkozásoknak, úgy, hogy az Alaptörvényben előírt államadósság-csökkentés követelményei teljesüljenek.

Az elemzés a Pénzügyminisztériumtól (továbbiakban: PM), az Miniszterelnökségtől (továbbiakban: ME), az Emberi Erőforrások Minisztériumától (továbbiakban: EMMI) igényelt adminisztratív adatforrások, másfelől a Magyar Államkincstár, a Központi Statisztikai Hivatal (továbbiakban: KSH), az Államadósság Kezelő Központ Zrt. (továbbiakban: ÁKK Zrt.) és a Magyar Nemzeti Bank (továbbiakban: MNB) nyilvános adminisztratív és statisztikai adatai, valamint a témában elérhető szakmai elemzések, jelentések, publikációk felhasználásával készült. Az elemzésben több helyen elsődleges adatokat állítottunk elő az adminisztratív és a statisztikai adatállományok alapján. Az elemzés készítése során felhasználtuk emellett a 2021. évi költségvetési törvényjavaslatról készített ÁSZ véleményt, 2018-2021. I. és II. félévi költségvetési folyamatokról készített, valamint a makrogazdasági és költségvetési folyamatok monitorozása című, (2021. decemberben készült) ÁSZ elemzéseket is.

A makrogazdasági mutatók értékeléséhez felhasználtuk a 2021. évi költségvetési törvényjavaslat indokolásában közzétett kormányzati makrogazdasági prognózist, Magyarország Konvergencia Programját (2021-2025.), a PM által közzétett, 2021-2025. évekre vonatkozó makrogazdasági és költségvetési előrejelzést, a KSH STADAT tábláinak adatait, az MNB, az ÁKK Zrt. és a KSH által készített elemzéseket, gyorstájékoztatókat. A GDP növekedésének, felhasználói és termelési szempontú megközelítésének elemzése a KSH STADAT 2022. április 1-én frissített, 21.1. és 21.2. tábláinak adatain alapult. A foglalkoztatás, átlagkeresetek változásának elemzését a KSH STADAT 20.1. Munkaerő táblarendszer 2022. február 25-i frissítésű éves és 2022. február 18-i frissítésű évközi táblái alapján végeztük el. A központi alrendszer egyenlege és az államadósság, valamint az adósságszolgálattal kapcsolatos bevételei és kiadásai elemzését a 2021. évi költségvetési törvényjavaslat, a Magyar Államkincstár nyilvános adatai, a PM adatszolgáltatása és az ÁKK Zrt. publikált adatai alapozták meg.

A költségvetési fejezetek bevételeinek és kiadásainak elemzése a 2021. májusban módosított költségvetési törvény és a Magyar Államkincstár 2022. február 25-i dátummal publikált költségvetési adatai („A 2021. évi központi költségvetés végrehajtásának adatai 2021. 12. hó.xls”), a KSH STADAT táblák alapján történt. A 2021. évi módosított előirányzat a törvényi módosított előirányzatnak felel meg. Az előirányzatok teljesítésének elemzéséhez felhasználtuk emellett a Magyar Államkincstár ÁSZ részére eljuttatott „Áht összesen” táblázatát (2021.12.), amely a központi költségvetés mérlegét, kiadásait és bevételeit tartalmazza havi bontásban. Az egyes konkrét előirányzatok teljesítését többségében a költségvetés végrehajtására vonatkozó táblázatból, míg a hiányra, egyenlegekre vonatkozó, illetve a havi teljesítéssel összefüggő adatokat, valamint a 2020. év adatokat a mérleg alapján szerepeltettük.

Az elemzés a 2022. április 1-ig elérhető adatokat használta fel. Az adatok többsége a 2021. év vonatkozásában előzetes tényadatnak minősül.

1. A 2021. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI FOLYAMATOKAT BEFOLYÁSOLÓ LEGFONTOSABB MAKROGAZDASÁGI MUTATÓK ALAKULÁSA

1.1. A 2021. évi gazdasági növekedés

A 2021. évi költségvetési törvényjavaslat indokolásában szereplő makrogazdasági prognózisban 2020. júniusában a Kormány 4,8%-os gazdasági növekedéssel számolt, amelyet a bruttó állóeszköz-felhalmozás tervezett 5,5%-os és a háztartások fogyasztási kiadásának előző évi áron számított 3,8%-os növekedésére alapoztak. A foglalkoztatottak számának növekedését 1,6%-ra, és a munkavállalói jövedelmek növekedését 8,5%-ra becsülték. A fogyasztói árindex 3,0%-os éves átlagos növekedését tervezték.

A legfontosabb makrogazdasági mutatók tervezett értékeit, valamint azok 2021. évi alakulásának előrejelzését az 1. sz. táblázat foglalja össze.

1. sz. táblázat

A főbb makrogazdasági mutatók alakulásának kormányzati előrejelzései és KSH előzetes adatai a 2021. év vonatkozásában

Megnevezés	2021. évi módosított Kvtv.	2021. évi előzetes adat (KSH)
Benyújtás/Közzététel ideje	2021. május 28.	2022. április 1.
GDP értéke folyó áron (Mrd Ft)	50 904,0	55 256,7
GDP volumen-növekedése előző évhez képest	4,3%	7,1%
Fogyasztói árindex változása (éves átlag)	3,6%	5,1%
Háztartások fogyasztási kiadásának változása az előző évhez képest	3,8%	4,6%
Bruttó állóeszköz-felhalmozás változása előző évhez képest	5,5%	5,9%
Termékek és szolgáltatások exportjának változása	10,5%	10,3%
Termékek és szolgáltatások importjának változása	8,9%	8,7%
Foglalkoztatottak számának változása előző évhez képest	1,6%	0,7%
Bruttó bér- és keresettömeg változása az előző évhez képest	8,5%	12,7%

Forrás: T/10710. számú Törvényjavaslat Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről, indokolás mellékletei; T/15974. számú törvényjavaslat a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi LXXI. törvény módosításáról; KSH STADAT táblák (21.2.1.3., 21.2.1.13., 1.1.1.1., 20.1.1.7., 20.1.1.61.) alapján ÁSZ szerkesztés

A 2021-ben is több hullámmal jelentkező koronavírus-járvány következtében a makrogazdasági folyamatok 2021. év elején a vártnál kedvezőtlenebbül alakultak, óvatosabb becslés vált szükségessé. A 2021-2025 közötti időszakra vonatkozó Konvergencia Programban, 2021. áprilisában a Kormány a GDP növekedését változatlan értékben, 4,3%-ra becsülte. A bruttó állóeszköz-felhalmozás 5,5%-ról 4,2%-ra, a háztartások fogyasztási kiadásainak tervezett értékét 3,8%-ról 3,2%-ra csökkentette. (Kormány, 2021)

Összességében a 2021. évi GDP értéke reálértéken is meghaladta a 2019. évi, vagyis a koronavírus járvány előtti szintet. A teljes évet tekintve a GDP előzetesen becsült értéke (folyó áron) 55 256,7 Mrd Ft. A GDP volumene 7,1%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához mérten, folyó áron 14,6%-kal haladta meg a 2020. évi értéket.

A **termelési oldalon** a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat tevékenység kivételével mindegyik nemzetgazdasági ág teljesítménye nőtt az előző évhez képest. A bruttó hazai termék 2021. IV. negyedévi, 7,1%-os növekedéséhez a szolgáltatások 4,6, az építőipar 1,2, az ipar 0,4 százalékponttal járult hozzá. A szolgáltatásokon belül leginkább a szállítás, raktározás, illetve a kereskedelem, gépjárműjavítás, szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás növelte a GDP-t (1,0 és 0,9 százalékponttal).

Az építőipar 15,7%-kal, az ipar 9,8%-kal, a szolgáltatások teljesítménye 6,2%-kal nőtt az előző évhez képest. A szolgáltatásokon belül a pénzügyi, biztosítási tevékenység teljesítménye 6,6%-kal bővült. A közigazgatás hozzáadott értéke 0,3, a humánegészségügyi, szociális ellátásé 7,8%-kal növekedett. (KSH STADAT 21.2.1.6). A II. félévben az ipari termelés növekedése elmaradt az I. félévhez képest, ennek oka elsősorban a súlyosbodó chiphiány, amihez a nyersanyagárak emelkedése és munkaerő költségek megugrása is párosult. (Nagy és tsai, 2021) Az építőipar teljesítményének növekedése 2020-hoz képest nagyrészt a kormányzati támogatásokhoz köthető (otthonteremtési, otthonfelújítási támogatások, adókedvezmények). 2021-ben 19,9 ezer lakást építettek hazánkban (KSH, STADAT 18.1.1.1)

A felhasználási oldalon a háztartások fogyasztási kiadása reálértéken 4,6%-kal, a közösségi fogyasztás 3,9%-kal nőtt 2021. egészében 2020-hoz képest². (KSH STADAT 21.2.1.13.). Folyó áron a fogyasztási és a felhalmozási folyamatok eredményeképpen a belföldi felhasználás összességében 16,0%-kal magasabb lett az egy évvel korábbi értékhez viszonyítva. A végső fogyasztás értékében 11,3%-kal növekedett az előző évhez képest (KSH STADAT 21.2.1.10.) a háztartások megemelkedett fogyasztási kiadásának köszönhetően.

A munkaerőpiaci folyamatok javultak 2021-ben, és a foglalkoztatási ráta meghaladta a járvány előtti, 2019. évi szintet, a 2021. év átlagában elérte 0,7%-ot. A háztartások fogyasztását növelte, hogy 12,7%-kal nőtt a bruttó bér- és keresetösszeg³. A fogyasztói árindex változása a tervezettnél 1,5%ponttal lett magasabb, az egész évet tekintve 5,1%-os lett. Az export és az import növekedése mindössze 0,2%ponttal maradt el a 2021 májusában becsült értéktől (10,3% és 8,7%).

A bruttó állóeszköz-felhalmozásból⁴ az építési beruházások volumene nőtt, a gép- és berendezés beruházásoké csökkent. A beruházásokból legnagyobb arányban részesülő nemzetgazdasági ágak közül a feldolgozóiparban és a szállítás, raktározásban jelentősen emelkedett a fejlesztések volumene.

A bruttó állóeszköz felhalmozás növekedése a 7,1%-os volumennövekedésből mintegy 1,6%-ot képviselt. (KSH STADAT 21.2.1.21.) A nemzetgazdasági beruházások, ezen belül főként a vállalkozások beruházásai tehát jelentős hányadban járultak hozzá a GDP növekedéséhez 2021-ben.

1.2. A beruházások alakulása 2021-ben

2020-ban, a beruházásoknak⁵ a költségvetési szektorban bekövetkezett növekedése bizonyos fokig pótolni tudta a vállalkozások beruházásainak visszaesését (Erdélyi, 2021), így a beruházási ráta 2019-ről 2020-ra még a kedvezőtlen makrogazdasági környezet ellenére is növekedni tudott.

A 2021. évben a beruházások volumene összességében 4,2%-kal nőtt, ezen belül a legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások körében 8,0%-kal. A költségvetési szerveknél⁶ 7,6%-kal csökkent a beruházási teljesítmény 2021-ben. Az előzetes adatok alapján az építési beruházások volumene 3,7%-kal, a gép- és berendezés beruházásoké 5,3%-kal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva (KSH STADAT 3.2.1.1.).

A 2021. évi költségvetésben a beruházások támogatására, ösztönzésére több fejezetben terveztek forrásokat. Az uniós társfinanszírozású, illetve állami forrású pályázatok többsége a kis- és középvállalkozások beruházási, fejlesztési elképzeléseit támogatja. A Kvtv-ben a Beruházási Alap szolgált a beruházások előkészítésének és megvalósításának finanszírozására. A Beruházási Alap – tartalék jellegéből adódóan – a beruházási feladattal érintett minisztériumhoz történő átcsoportosítással biztosított fedezetet.

A Gazdaság-újraindítási Akcióterv keretein belül 2021-ben főként az oktatási és egészségügyi, valamint közlekedési, kulturális-, szabadidő és sport, turizmusfejlesztési, egyházi, illetve környezetvédelmi területen történt jelentős beruházás-előkészítés, finanszírozás 2021-ben. (Mód. Kvtv. indoklása) Ezekre a Beruházási Alap, a beruházás ösztönzési támogatások és a magasépítési beruházások előirányzatai biztosítottak forrásokat. (A Beruházási Ügynökség állam nevében végzett feladatainak költségvetési bevételeit és költségvetési

² 2015. évi átlagáron

³ Ehhez hozzájárult, hogy a 2021-ben részmunkaidőben foglalkoztatottak száma 6,2%ponttal csökkent 2020-hoz képest. (STADAT 20.1.1.61.)

⁴ A bruttó állóeszköz-felhalmozás tartalmazza az elszámolási időszakban vásárolt vagy saját termelésben előállított tárgyi eszközök és immateriális javak értékét, a használt tárgyi eszközök értéknövekedését, a külföldről származó tárgyeszköz-apportot, valamint a pénzügyi lízing konstrukcióban beszerzett tárgyi eszközök értékét. (KSH)

⁵ Beruházás alatt olyan termelőeszköz előállítás vagy vásárlást kell érteni, aminek következtében a gazdaság egy szereplője a termelését, tevékenységét segítő javakhoz jut. Egy adott időszakra vizsgálva egy szervezet tőkeállományának, vagyis a termelőeszközök állományának bővülését, korszerűsödését jelenti. (KSH)

⁶ Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek (KSH)

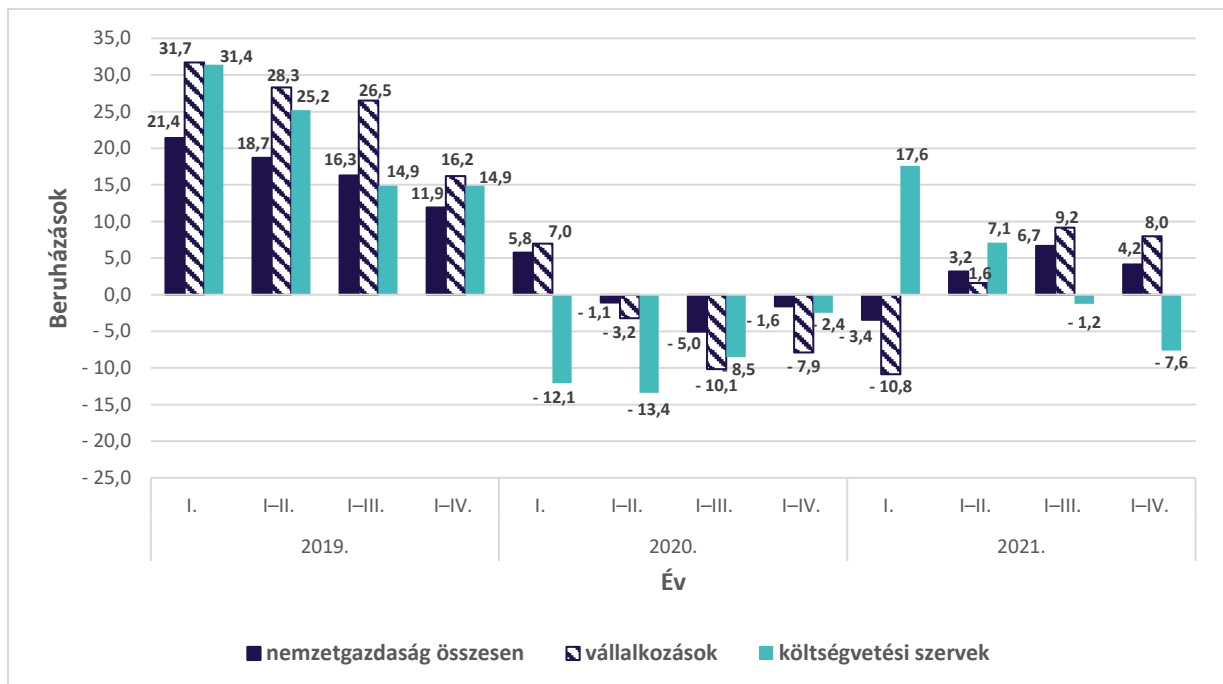
kiadásait a 2021. évben a XLVII. Gazdaság-újraindítási Alap fejezet 3. Gazdaság-újraindítási Alap - Kiemelt Kormányzati Magasépítési Beruházások címe tartalmazta).

A kormány a nagyvállalati projekteket a *Nagyvállalati beruházási támogatással* ösztönözte 2021-ben is, az előirányzatot a Gazdaság-újraindítási Alap fejezetben, a Gazdaság újraindítását szolgáló miniszterelnökségi fejezeti kezelésű előirányzatok között tervezték. (2021-ben 63 hazai cég együttesen 130 Mrd forintnyi beruházást valósított meg 50 Mrd Ft állami támogatás felhasználásával. ⁷⁾

Az 1. sz. ábra a tárgyidőszaki árszinten kifejezett beruházási teljesítményértékek volumenváltozását mutatja be:

1. sz. ábra

Beruházások volumenváltozása a vállalkozásoknál és a költségvetési szerveknél, 2019-2021.
(előző év azonos időszakához viszonyítva, %)

Megjegyzés: A nemzetgazdaság egészére közölt adatok tartalmazzák valamennyi gazdasági szervezet beruházási tevékenységét, továbbá a non-profit szervezetek és az egyéni vállalkozások beruházásaira vonatkozó becsléseket, illetve a háztartások beruházásainak becsült adatait (beleértve a lakás adatokat). Tárgyidőszaki árszinten kifejezett beruházási teljesítményérték alapján.

Forrás: KSH STADAT 3.2.1.5. alapján ÁSZ szerkesztés

1.3. A munkaerőpiaci folyamatok és az átlagkeresetek alakulása

A koronavírus-járvány terjedésének megállítása érdekében több olyan intézkedés is született, amelyek jelentősen befolyásolták a munkaerőpiaci folyamatokat, de a meghozott intézkedések ellenére a munkaerőpiaci folyamatok javultak 2021-ben, és a foglalkoztatási ráta meghaladta a járvány előtti, 2019. évi szintet.

A 2021. évben az előző évhez viszonyítva a 15-74 éves korosztályban a *foglalkoztatottak száma* 31,4 ezer fővel növekedett (KSH STADAT 20.1.1.2.), a foglalkoztatási ráta 2021. évben összességében 0,9%ponttal⁸ haladta meg az előző évit. A foglalkoztatási ráta növekedése az idősebb, 65-69 éves munkavállalók esetében volt a legmagasabb (+1,8%pont, KSH STADAT 20.1.1.17.).

A *munkanélküliségi ráta* a 2021. év egészét tekintve az előző évhez viszonyítva a 15-74 éves korcsoportban változatlanul 4,1% maradt, (KSH STADAT 20.1.1.26.) számuk 195,7 ezer főre csökkent (KSH STADAT 20.1.1.23.). Míg a munkavállalási korú népesség száma (15-64 év) 1,2%-kal csökkent 2020. és 2021. vége közt, a gazdaságilag aktívak száma 20 ezer fővel nőtt. (KSH STADAT 20.1.1.4)

⁷ Kormányközlemény. (2021. 12. 30.) „Jövőre is folytatódik a nagyvállalati beruházásösztönző program 25 milliárd forintos kerettel”

⁸ Az 1. sz. táblázatban jelzett adattól való eltérést indokolja, hogy a KSH 20.1.1.9 STADAT táblázatot a KSH 2022. február 25-én frissítette, míg a foglalkoztatás szintjét bemutató KSH STADAT 20.2.1.7. sz. táblázatot 2022. március 2-án.

Nemzetgazdasági szinten az *üres álláshelyek száma* közel 30%-kal nőtt meg 2021. IV. negyedében az előző év azonos időszakához képest. A nagy arányú növekedés főként a versenyszférához volt köthető, jelentős mértékben, 41,0%-kal nőtt (KSH STADAT 20.1.1.26.).

A legnagyobb ágazatokban, a feldolgozóiparban 0,9%-kal, a kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatban 3,7%-kal kevesebb volt, míg az építőipar esetében 3,4%-kal nőtt a foglalkoztatottak száma a 2021. évben.

A foglalkoztatási célokat támogatták a 2020-as évben meghozott, 2021-ben is hatályos kormányzati intézkedések. Ide sorolhatóak a bértámogatások, adókedvezmények és adókedvezmények, a munkahelyek megtartását és újak létrejöttét elősegítő beruházások támogatása, a hitelmoratórium, a kiemelt ágazatok védelme, a kedvezményes és állami garanciát tartalmazó hitelprogramok a magyar vállalkozások számára, a rugalmas munkajogi szabályok a távmunkavégzésre vonatkozóan. 2020 júliusától a szociális hozzájárulási adó kulcsa 2%ponttal, 17,5%-ról 15,5%-ra csökkent. A szociális hozzájárulási adó fizetése esetén kedvezményben részesült több adózói kör 2021-ben (egyebek közt a közfoglalkoztatottak, részmunkaidőben foglalkoztatottak).

A *havi bruttó és a nettó átlagkereset* egyaránt 8,7%-kal nőtt 2021-ben (KSH STADAT 20.1.1.1.). A teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete a versenyszférában 7,8 %-kal (KSH STADAT 20.1.1.48.), a közszférában 9,5%-kal (KSH STADAT 20.1.1.49.) emelkedett az előző évhez képest.

2. A KÖZPONTI ALRENDSZER EGYENLEGÉNEK ALAKULÁSA

2.1. A pénzforgalmi és az uniós módszertan szerinti hiány alakulása

A 2021. évi költségvetés tervezését a járvány elleni védekezés és a gazdaság újraindítása határozta meg alapvetően. A 2020-ban elfogadott (eredeti) költségvetési törvény az államháztartás központi alrendszerének 2021. évi pénzforgalmi hiányát 1 491,2 Mrd Ft-ban állapította meg.

2021 májusában a költségvetési törvény előirányzatai jelentős részének, a hiány értékének módosítására került sor elsősorban a járvány elleni védekezés fenntartása és a gazdaság újraindítása érdekében. A módosított Kvtv. az államháztartás központi alrendszerének 2021. évi pénzforgalmi hiányát 2 287,7 Mrd forintban állapította meg.

Az ESA-hiány 2021. évre várható értékét a korábbi 2,9%-ról a GDP 7,5%-ában határozta meg a módosítás. Az indokolásban az előterjesztő jelezte, hogy ekkora hiánynak az államháztartás központi alrendszere 3 990 Mrd forintos hiánya felel meg.

A Stabilitási és Növekedési Paktum mentesítési záradékával összefüggésben a kormány a maastrichti kritériumot meghaladó hiányt határozott meg a járványra való tekintettel. A maastrichti kritériumot meghaladó hiányt az Európai Tanács határozata 2021-ben is lehetővé tette (*Európai Bizottság, 2020*). (Az ESA hiány várható alakulásának meghatározásakor figyelembe vették az Országgyűlés által nem módosított előirányzatok eltérő alakulását is (a Kormány – részben a rendkívüli jogrendből adódó - hatáskörében végrehajtott, valamint a demográfiai és egyéb folyamatok alakulása miatt a tervezetthez képest módosítás nélkül emelkedő/ csökkenő összegű kiadási és bevételi előirányzatok hatását)). Az eredeti költségvetéshez képest nőtt a várható éves nominális GDP értéke is.

A Gst. a 3,0% alatti hiánycél esetében úgy rendelkezik, hogy azt nem kell alkalmazni abban az évben, amikor az éves bruttó hazai termék reálértéke csökken. 2021-ben a GDP már dinamikusan emelkedett, a gazdaság újraindítása és a járvány elleni küzdelem azonban indokoltá tette, hogy a költségvetés hiánya meghaladja a 3,0%-ot. Ennek lehetőségét a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény egyes szabályainak veszélyhelyzet ideje alatti eltérő alkalmazásáról szóló 196/2021. (IV. 28.) Korm. rendelet teremtette meg. 2021. december elejétől lépett hatályba a Gst. módosítása, ami szerint a 48. § (3) bekezdésének megfelelően a koronavírus-világjárvány következményeinek elhárítása, az állampolgárok élet-, egészség-, személyi-, vagyon- és jogbiztonságának, valamint a nemzetgazdaság stabilitásának garantálása érdekében a Gst. 3/A. § (2) bekezdését a 2021-2023. költségvetési évben nem kell alkalmazni.

A központi alrendszer 5 101,6 Mrd Ft pénzforgalmi hiánnyal zárta az évet⁹. Ez az összeg a GDP 7,5%-ának megfelelő ESA hiányt (3 990 Mrd Ft) 27,8%-kal haladta meg. A központi alrendszeren belül a központi költségvetésnek 4 662,3 Mrd Ft-os, az elkülönített állami pénzalapoknak 19,8 Mrd Ft-os, a társadalombiztosítási alapoknak 419,4 Mrd Ft hiánya keletkezett. A központi alrendszer egyenlege az 1. és a 4. hónapokon kívül egész évben negatív tartományban volt. Az év végi hiányt csökkentő intézkedések ellenére december hónapban érte el maximumát, 1 169,9 Mrd Ft-ot, ami a teljes éves hiány mintegy 23%-át tette ki.

Az államháztartás központi alrendszerének főbb pénzforgalmi adatait a módosított Kvtv., valamint a 2021. évi teljesítési adatok alapján a 2. sz. táblázat összegzi.

2. sz. táblázat

Az államháztartás központi alrendszere főbb pénzforgalmi adatainak alakulása 2021-ben

Megnevezés	2020. évi tény Mrd Ft-ban	2021. évi törvényi módosított előirányzat (Mrd Ft)	2021. évi előzetes tény (Mrd Ft)	Teljesítés a mód. Kvtv. előirányzati arányában (%)	2021. évi teljesítés a 2020. évi teljesítés arányában (%)
Központi költségvetés egyenlege	-4 716,0	-2 174,4	-4 662,3	214,4	98,9
bevétel:	16 272,9	15 430,5	17 350,6	112,4	106,6
kiadás:	20 988,9	17 604,9	22 012,9	125,0	104,9
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege¹⁰	46,7	13,5	-19,8		
bevétel:	848,1	626,2	690,9	110,3	81,5
kiadás:	801,4	612,7	710,7	116,0	88,7
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-642,0	-126,8	-419,4	330,8	65,3
bevétel:	5 899,7	6 707,8	6 952,9	103,7	117,9
kiadás:	6 541,7	6 834,6	7 372,3	107,9	112,7
Egyenleg összesen	-5 311,3	-2 287,7	-5 101,5	223,0	96,0
bevétel:	23 020,7	22 764,5	24 994,4	109,8	108,6
kiadás:	28 332,0	25 052,2	30 095,9	120,1	106,2

Forrás: PM (2022), Magyar Államkincstár (2022a) alapján, ÁSZ szerkesztés

A központi alrendszeren belüli **bevételek** 69,4%-át a központi költségvetés bevételei tették ki, amelyek teljesítése az előirányzatot 12,4 %-kal haladta meg. A bevételek növekedéséhez hozzájárult, hogy mind a vállalkozások költségvetési befizetései, mind a fogyasztáshoz kapcsolt adók és mind a lakosság költségvetési befizetései a tervezettet meghaladóan nőttek.

A központi alrendszeren belüli **kiadások** 73,1%-át a központi költségvetés kiadásai tették ki, amelyek teljesítése az előirányzatot 25,0 %-kal haladta meg. A tervezetthez képest a TB alapok és az ELKA kiadásai is nőttek.

A kiadások növekedésének hátterében elsősorban a járványügyi védekezéshez szükséges többletkiadások, illetve a negatív gazdasági hatásokat ellensúlyozó intézkedések, a foglalkoztatásösztönző, valamint munkahelymegtartást célzó programokhoz kapcsolódó kiadások állnak.

3 736,0 Mrd Ft, **a GDP 6,8%-a volt a kormányzati szektor 2021. évi hiánya az előzetes adatok szerint.** Az egyenleg az előző évhez képest, GDP-arányosan 1,0 százalékponttal, 24,5 Mrd Ft-tal lett kedvezőbb a KSH április 1-én publikált, a kormányzati hiányról és adósságról szóló jelentésében foglaltak szerint (KSH, 2022), tekintve, hogy a GDP arányos hiány 2020-ban 7,8%-ot ért el.

⁹ PM adatszolgáltatása alapján. (A Magyar Államkincstár "A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS ELŐZETES MÉRLEGE" c. adattáblája szerint 4 734,1 Mrd Ft.)

¹⁰ Az ELKA egyenlege tartalmazza a Magyar Államkincstár adattáblái alapján a GAZDASÁG-ÚJRAINDÍTÁSI FOGLALKOZTATÁSI ALAP kiadásait és bevételeit is.

3. AZ ÁLLAMADÓSSÁG ALAKULÁSA

3.1. Az államadósságmutató értéke

A 2020. évben kezdődő pandémia okozta gazdasági visszaesés, illetve a veszélyhelyzet életbe léptetése felhatalmazást adott a kormánynak az adósságszabálytól való eltérésre. **2021-ben az előző évhez képest bővült a gazdaság, így 2021-ben az államadósságszabály teljesítésére vonatkozó mentesség nem volt érvényesíthető.**

A módosított Kvtv. a Gst. 2. §-a szerint számított államadósság-mutató 2021. december 31-ére tervezett mértékét 79,9%-ban határozta meg, azaz az államadósság-mutató értékét úgy állapították meg, hogy a törvény szerint a 2020. év utolsó napján fennálló 80,4%-hoz képest csökkenjen¹¹.

A 2021. évi költségvetési törvény 2021. májusi módosításának általános indoklása alapján a 2021. december végére tervezett nominális GDP 51 617 Mrd Ft volt. A GDP 2021-ben a **tervezett** meghaladó mértékben nőtt, értéke (piaci beszerzési áron) elérte a 55 256,7 Mrd Ft-ot. A volumennövekedés a 48 276,4 Mrd Ft-os (2020. évi) értékhez viszonyítva (KSH, 2022), a nyers és a naptárhatalással kiigazított adatok alapján 7,1%-os (KSH STADAT 21.2.1.13.)

A maastrichti adósság értékét (ami megegyezik a hazai államadóssággal) a KSH 2022. április 1-én publikált ún. EDP jelentése tartalmazza (KSH, 2022). Az adatok szerint a kormányzati szektor konszolidált bruttó adósságának előzetes, 2021. év végi értéke 42 414,2 Mrd Ft volt, így a maastrichti adósság GDP arányosan **76,8%** lett. Ez a 2020 évi 80,1%-os értékhez viszonyítva 3,3%pontos csökkenést jelent, a Kvtv.-ben tervezett csökkenést pedig 3,1%ponttal haladta meg. (KSH STADAT 21.2.1.3.)

3.2. A központi költségvetés adósságértékének változása

A **központi költségvetés nominális adóssága** 2021. december végén 40 697,0 Mrd Ft volt, amely 4 012,1 Mrd Ft-tal, 10,9%-kal haladta meg a 2020. évi 36 684,3 Mrd Ft-os értéket. (PM adatszolgáltatás; ÁKK, 2022)

A központi költségvetés **forintadóssága** 2021. december végén 32 121,2 Mrd Ft-ot ért el, amely a teljes adósságállomány 78,9%-át tette ki, és 2 884,0 Mrd Ft-tal növekedett 2020. december végéhez képest. A forintadósságon belül jelentősen növekedett az államkötvények állománya 1 972,2 Mrd Ft-tal, a lakossági állampapírok állománya (838,5 Mrd Ft-tal) és a hitelállomány 146,1 Mrd Ft-tal. A jelentős lakossági állampapír-vásárlás döntő hányadát a MÁP Plusz iránti kereslet emelkedése okozta, amelynek eredményeképpen ennek állománya 984,2 Mrd Ft-tal, 5 946,4 Mrd Ft növekedett.

A **devizaadósságot** növelte a 2021. szeptemberben dollárban végrehajtott devizakötvény-, továbbá a 2021. decemberben 1 milliárd yüan értékben végrehajtott Zöld Panda kötvény-kibocsátás. A forint árfolyamának gyengülése következtében 160,1 Mrd Ft-tal nőtt a devizaadósságállomány forintban számított értéke. A devizaadósság teljes adósságon belüli részaránya 20,6 %-volt 2021. végén, amely 0,7%ponttal haladja meg a 2020. évi arányt. Az adósságkezelő devizaadósság részarányára vonatkozó célja (ÁKK, 2021) **2021-ben a fentiek alapján nem teljesült.**¹²

4. A KÖZPONTI TARTALÉKOK FELHASZNÁLÁSA

A költségvetési törvényben a XV. Pénzügyminisztérium fejezetben 26. címen tervezték a Céltartalékok előirányzatát. Emellett a Kvtv.-ben az alábbi fejezetekben terveztek tartalék előirányzatokat: XXII. Miniszterelnöki Kormányiroda, LXXII. Egészségbiztosítási és Járvány Elleni Védekezési Alap és XLVII. Gazdaság-Újraindítási Alap.

A Pénzügyminisztérium fejezetben a **céltartalékok** kiadásai 187,7 Mrd Ft-ban teljesültek. A 2021. évi céltartalékok előirányzat felhasználásai közül közoktatási pedagógusok illetményemelésére 46,9 Mrd Ft, a szakképzési illetményemelésre 37,2 Mrd Ft, a NAV 10%-os illetményemelésére 14,8 Mrd Ft, valamint minimálbér és a garantált bérminimum emelésére 6,3 Mrd Ft értékben hajtottak végre (PM adatszolgáltatás).

¹¹ A végleges adatok szerint az államadósságmutató értéke 80,1% (PM adatszolgáltatás).

¹² A 2019. évtől 10-20% közti benchmark került meghatározásra.

A Miniszterelnöki Kormányiroda fejezetben a **rendkívüli kormányzati intézkedések kiadásai** 117,5 Mrd Ft-ban teljesültek. A kiadások közül a legjelentősebb tétel 1062/2021. (II. 19.) Korm. határozat alapján a felsőoktatási PPP konstrukcióban megvalósult projektek kiváltására kifizetett 10,5 Mrd Ft volt. *(PM adat-szolgáltatás)*

Az LXXII. Egészségbiztosítási és Járvány Elleni Védekezési alap (EJEVA) fejezete tartalmazza a **Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka** (továbbiakban: JEVKT), a kiskereskedelmi adó, és a gépjárműadó előirányzatot. A JEVKT eredeti előirányzataként 25,0 Mrd Ft-ot terveztek. A 2021. évi kiadások végül 444,6 Mrd Ft-ban, 419,6 Mrd Ft-tal (több mint 17-szeres összegben) teljesültek a terven felül.

Az XLVII. **Gazdaság-újraindítási alap fejezet** 1. cím, 1. alcím 1. jogcím a Gazdaság-újraindítási programok (továbbiakban: GÚP) és 2. jogcím a Beruházás Előkészítési Alap előirányzatai tartalmazzák a tartalék előirányzatokat. Ezek felhasználásáról lásd a 13. fejezetet.

5. A KÖLTSÉGVETÉS KÖZVETLEN BEVÉTELEINEK ALAKULÁSA

A 2010 óta bevezetett reformok eredményeképpen az adóbevételek szerkezete jelentősen átalakult. A jövedelmeket terhelő adóbevételek egy részét forgalmi jellegű adóbevételekkel váltotta ki a kormányzat, nőtt az adóbeszedés hatékonysága és szélesedett a gazdasági növekedést elősegítő célzott kedvezmények rendszere. A Kormány 2021-ben is csökkentette a gazdaságot terhelő adó- és járulékterheket. A költségvetés közvetlen bevételeit érintően számos változás történt a 2021. évben, valamint a 2020. évi változásoknak is voltak 2021. évre áthúzódó hatásai, amelyeket az elemzés 1. sz. melléklete mutat be részletesen. Az adópolitikát meghatározta 2021-ben a családok támogatása, a munkát terhelő adók, valamint a vállalkozások adó- és adminisztrációs terhének csökkentése, az adóbeszedés hatékonyságának növelése, illetve az adórendszer egyszerűsítése állt.

A 2020-2021. évek adószerkezetét a 3. sz. táblázat mutatja be¹³.

3. sz. táblázat

Az adószerkezet alakulása a 2020- 2021. években (Mrd Ft-ban)

Megnevezés	2020. évi teljesítés	2021. évi módosított előirányzat	2021. évi teljesítés	Teljesítés 2021/2020 (%)
Vállalkozások költségvetési befizetései	1 611,3	1 726,7	1 856,0	115,2%
Fogyasztáshoz kapcsolt adók	6 267,5	6 689,4	7 054,0	112,5%
Lakosság költségvetési befizetései	2 827,1	3 006,8	3 210,9	113,6%

Forrás: Magyar Államkincstár (2022a és 2022b) alapján ÁSZ szerkesztés

A pandémia hatására meghozott tudatos adókönyvitések a központi költségvetés közvetlen bevételeire még 2021-ben is csökkentően hatottak. A tervezettnél magasabb bevételek háttérében a gazdaság élénkítése, a magasabb fogyasztás és felhasználás áll, ami a kilábalással párhuzamosan megjelenő keresletnövekedésnek köszönhető, valamint a javuló átoltottságnak és a javuló gazdasági kilátásoknak. Mindhárom adócsoportban a tervezettet meghaladóan nőtték a bevételek.

A **vállalkozások költségvetési befizetései** cím bevételei 7,5%-kal teljesültek magasabb összegben a tervezett összegnél (1 856,0 Mrd Ft).

A társasági adó 558,0 Mrd Ft-ban teljesült, ami 24,9%-kal magasabb a módosított előirányzathoz viszonyítva. A vártnál nagyobb bevétel a gazdaságélénkítésre hozott tudatos intézkedések hatásának, valamint a gazdálkodó szervezetek bevételei növekedésének eredménye.

A **pénzügyi szervezetek különadója** 2021. évben több mint 61 Mrd Ft összegben teljesült. A különadó a 2020. évi XLVI. törvény értelmében a hitelintézetek által az államnak nyújtott kamatmentes kölcsönre alakult át, a bankok a 2021. évtől kezdve a következő öt évben a megfizetett veszélyhelyzeti különadót egyenlő részletekben levonhatják a tárgyévi adófizetési kötelezettségükből.

¹³ A Magyar Államkincstár által készített mérleg táblázatok, valamint a költségvetés előirányzatainak teljesítését tartalmazó táblázatok eltérnek a költségvetés közvetlen bevételei esetében. A vállalkozások befizetései négy adónemmel, a lakosság befizetései pedig kettő adónemmel tartalmaznak többet, így a kumulált adatok is magasabbak, mint a Kvtv.-ben foglalt előirányzatoké.

A központi költségvetés **kisadózók tételes adójából** teljesített 2021. évi bevétele 41,6 Mrd Ft-tal maradt el a 2021. évre tervezett előirányzathoz képest, mindössze annak 82,5%-ában teljesült. A 2021. évre várt bevételnövekedést a kisadózó adóalanyi körben jelentkező adózó-szám növekedés alapján tervezték. Számuk nőtt 2020-hoz képest, azonban a pandémia miatt a kisadózók tételes adója szerint adózó adóalanyok - tevékenységük szüneteltetése okán - 2021. évben kevesebb adót fizettek be. Ezen kívül az adóalanyok 2021 márciusában mentesültek az adófizetési kötelezettség alól a 105/2021. (III.5) Korm. rendelet alapján.

A **Fogyasztáshoz kapcsolt adók cím** bevételeinek több mint 75%-a az általános forgalmi adóból, míg további 17,6%-a jövedéki adóból származott. A tervezett előirányzatokhoz képest 364,6 Mrd Ft-tal több bevétel teljesült a címen.

Az **általános forgalmi adó** bevételek a tervezettnél 7,2%-kal magasabb összegben teljesültek és több mint 15%-kal haladták meg a 2020. évi bevételeket. Az adónemből származó bevételek tervezettet is meghaladó növekedését főként a belföldi, az import és dohánytermékek utáni áfa befizetések emelkedése eredményezte. A belföldi befizetések növekedése elsősorban a feldolgozóiparhoz és a kereskedelemhez köthető, míg az import utáni befizetések növekedéséhez hozzájárult a pandémiához kapcsolódó segédeszközök állami beszerzése után keletkező adókötelezettség megfizetése.

A **jövedéki adóból** származó bevételek 2021-ben csekély mértékben, 0,4%-kal maradtak el a tervezett-hez képest. A dohánytermékek utáni több lépcsőben történt adómértékemelés 2021-et érintően, ami növelte a bevételeket. (2021. április 1-jétől változtak több termék esetében a megállapított adómértékek, igazodva az EU dohánytermékekre vonatkozó adóztatásához.)

A **pénzügyi tranzakciós illetékből** befolyt összeg 2021. évben a tervezett előirányzathoz képest 6,5%-kal magasabb összegben teljesült. 2020. január 1-től mentesült a pénzügyi tranzakciós illeték alól a természetes személyek fizetési számlája és a kincstár által állampapír-forgalmazás érdekében vezetett számla között bonyolított tranzakciók mellett az ugyanezen célból kezdeményezett magánszemély általi postai csekkes befizetés is.

A **Lakosság költségvetési befizetései** cím bevételeinek nagyobb hányada személyi jövedelemadóból és lakossági illetékbevételekből származott.

A **személyi jövedelemadóból** 2 888,6 Mrd Ft bevétel származott a 2021. évben, ami 170,8 Mrd Ft-tal, 6,3%-kal haladta meg a tervezett összeget, és 7,4%-kal a 2020. évi teljesítést. A növekedés oka főként a magasabb arányú foglalkoztatás és ennek vonzataként a magasabb bérfiáramlás miatti befizetésnövekedés. (A 2021. évben 12,7%-kal magasabb volt a bruttó keresettömeg, mint 2020. évben. (KSH 20.1.1.61)).

A 2021. évben a **lakossági illetékbevételek** teljesítése 15,4%-kal haladta meg a tervezett összeget. A bevételnövekedéshez hozzájárult, hogy nőtt a hazánkban az első alkalommal forgalomba helyezett új és használt közúti járművek száma, illetve az ingatlanértékesítések számának és értékének, illetve a lakossági jelzáloghitelezés növekedése is hozzájárult a magasabb teljesítéshez.

6. A KÖLTSÉGVETÉS KÖZVETLEN KIADÁSAINAK ALAKULÁSA

A költségvetés XLII. **A költségvetés közvetlen bevételei és kiadási fejezetén** belül 2 134,0 Mrd Ft összegben kerültek megtervezésre a **kiadások** a módosított Kvtv-ben. A teljesítés 2 111,6 Mrd volt, ami a tervezett összeg 98,9%-ának felel meg.

A **babavárási támogatás** kiadási előirányzata a módosított 67,7 Mrd Ft összegű kiadással szemben 71,8 Mrd Ft összegben teljesült, ennek háttérében a támogatás igénybevételének tervezettet meghaladó intenzitása állt. Az előirányzatból finanszírozták a fennálló hitelállomány utáni költségtérítéseket a hitelintézetek részére, a babavárási támogatásokhoz kapcsolódó kamattámogatásokat, valamint a tartozások törlesztésének a támogatását.

A **Szociálpolitikai menetdíj támogatás** cím, amellyel az állam ellentételezi a közúti és a vasúti személyszállító társaságok számára az utazási kedvezmények igénybevételével megvalósuló utazások miatti árbevétel-elmaradás felmerült kiadásait, 19,3 Mrd Ft-tal elmaradtak a tervezett előirányzathoz viszonyítva, 86,0 Mrd Ft összegben, 81,7%-os szinten teljesültek. Az elmaradás a járványhelyzet következtében csökkenő utazási hajlandósággal magyarázható.

A **Garancia és hozzájárulás a társadalombiztosítási ellátásokhoz** címhez kapcsolódó kiadások a tervezett módosított összeggel azonos összegben, 1 163,1 Mrd Ft-ban teljesültek a 2021. évben. A 01. Nyugdíjbiztosítási Alap támogatása alcím 424,8 Mrd Ft, míg a 02. Egészségbiztosítási és Járvány Elleni Védekezési Alap támogatása alcím 738,3 Mrd Ft összegben valósult meg.

A **Hozzájárulás az EU költségvetéséhez** cím 615,3 Mrd Ft összegű módosított előirányzattal került megtervezésre a 2021. évi költségvetésben (2021. évtől összevontan, egy összegben). Az előirányzat 610,5 Mrd Ft összegben teljesült, így 4,8 Mrd Ft-tal, 0,8%-kal elmaradt a 2021. évben tervezett összegtől.

7. AZ EURÓPAI UNIÓS FORRÁSOK FELHASZNÁLÁSÁNAK ALAKULÁSA

A 2021-2027. közti költségvetési periódusban mintegy 42,6 Mrd euró forráskeret áll Magyarország rendelkezésére az alábbi támogatási programokon keresztül: 22,5 Mrd euró a kohéziós politikai, 11,9 Mrd euró az agrárpolitikai, 7,2 Mrd euró a Helyreállítási és Ellenálló Képesség Eszköz (RRF) és 0,99 Mrd euró a REACT EU program részeként. Ez utóbbi kettő csökkenhet a gazdaság teljesítményének függvényében, a 2021. évi GDP adatok alapján (*PM, 2021*). A 2021-2027. közt rendelkezésre álló 42,6 Mrd eurós forráskeret mintegy 70%-kal haladja meg a 2014-2020. időszakban rendelkezésre álló források összegét.

Az RRF forrásokhoz az azok megalapozását jelentő Helyreállítási Terv szükséges, amelyet hazánk elkészített és 2021. május 11-én benyújtott az Európai Bizottság részére. Annak előzetes értékelésére, az Európai Unió Tanácsa általi jóváhagyására azonban nem került sor.

Annak érdekében azonban, hogy a Helyreállítási Tervben szereplő reformok és beruházások végrehajtása megkezdődhessen, a Kormány határozatban döntött (1563/2021. (VIII.5.)) az uniós források hazai megelőlegezéséről. A szükséges dokumentumok jóváhagyását követően ezek a projektek az EU források terhére kerülnek elszámolásra.

A **kohéziós politikai források** felhasználásának feltétele a Partnerségi Megállapodás és az egyes Operatív Programok elkészítése (és azoknak az EU részéről való jóváhagyása). A 2021-2027. közti periódusban a korábbi 9 helyett 6 operatív program révén juthat támogatásokhoz hazánk. A magyar Partnerségi Megállapodás és az operatív programok előkészítési, tárgyalási és jóváhagyási folyamata a korábban tervezettekhez képest jelentős késedelmet szenvedett, így több program esetében a 2021. évre tervezett felhívások megjelentetésére nem kerülhetett sor. (Magyarország 2021. december 30-án nyújtotta be az Európai Bizottságnak a 2021-2027-es programozási időszak Partnerségi Megállapodását, amely még nem került elfogadásra).

A 2021. évre vonatkozóan az európai uniós fejlesztésekre 2 391,7 Mrd Ft bevételi, 2 486,7 Mrd Ft kiadási előirányzat mellett 95,0 Mrd Ft hiányt terveztek a módosított Kvtv.-ben. A 2021. évben 1 847,0 Mrd Ft összegben teljesültek a bevételek, illetve 2 484,3 Mrd Ft összegben az uniós fejlesztésekre fordított kiadások, amelynek teljesüléséhez, a felmerült hiány fedezeteként 637,3 Mrd Ft összegű forrás-megelőlegezés vált szükségessé.

7.1. Az európai uniós bevételek alakulása

Az uniós fejlesztések elmaradt bevételei és a kifizetések következtében keletkezett hiány a tervezett összeg mintegy hétszeresét tette ki 2021. végén. A 2021. évben a költségvetésben tervezett uniós bevételek 77,2%-a teljesült. Ezek 69,2%-a kohéziós operatív programokhoz kapcsolódott.

Az európai uniós fejlesztések bevételeinek 19,4%-a a XIX. Gazdaság-újraindítási Alap Uniós fejlesztései, 79,2%-a pedig a költségvetés XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezetében került megtervezésre.

A **XIX. Gazdaság-újraindítási Alap Uniós fejlesztései** fejezetben tervezett európai uniós bevételek az eredeti előirányzatot mintegy 29-szeresen meghaladó összegben, 357,9 Mrd Ft-ban teljesültek a 2021. év során. Ezen bevételek a 2014-2020. évi operatív programokkal kapcsolatos európai uniós bevételeket tartalmazzák. Az eltérés oka, hogy az Irányító Hatóság a tervezetthez képest magasabb összegben igazolta számlákkal a kiadások teljesítését az Európai Unió felé. (*ME adatszolgáltatás*)

A **XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai** fejezet 6. Uniós programok bevételei címen tervezték meg 2021. évben a 2014-2020 közötti programozási időszakban futó európai uniós programoknál a

tárgyvetet megelőző években teljesített kiadások uniós megtérítésének bevételeit, 1 381,9 Mrd Ft összegben. Az előirányzat a tervezetthez képest 13,5%-kal elmaradt a tervezettől, 1 195,7 Mrd Ft-ban teljesült, a 2021-2027. költségvetési ciklus új programjainak megelőlegezése és a korábbi projektek a járvány miatti elhúzódása okozta késedelmes számlabenyújtásai következtében *(ME adatszolgáltatás)*.

A **XLII. fejezet 6. cím 19. Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF) alcímen** kerültek megtervezésre a módosított költségvetésben az NGEU helyreállítási terv bevételei (összesen 326,0 Mrd Ft értékben), a 2021. év folyamán nem került sor bevételek teljesítésére.

7.2. Az európai uniós kiadások alakulása

Az európai uniós fejlesztésekhez kapcsolódó kiadások 2 488,3 Mrd Ft-ban teljesültek a 2021. évben, ami a módosított Kvtv-ben szereplő összeget minimálisan haladja meg. Ezen összegből 2 476,7 Mrd Ft a XIX. Gazdaság-újraindítási Alap Uniós fejlesztései fejezetben teljesült.

A **XIX. Gazdaság-újraindítási Alap Uniós fejlesztések** fejezet uniós kiadásai a kohéziós politikai operatív programok és a vidékfejlesztési és halászati programok esetében alacsonyabb összegben teljesültek, ennek oka a pénzügyi elszámolás kedvezőtlen alakulása és a vártnál lassabb ütemű forráslehívás.

EFOP PLUSZ vonatkozásában a 2021. évre tervezett felhívások megjelentetésére nem kerülhetett sor. Az IKOP Plusz sorról nem került sor kifizetésre az OP elfogadásának csúszása miatt. A TOP Plusz esetében az első pályázati felhívások megjelentetésének elhúzódása miatt 2021-ben végül nem került sor támogató döntések meghozatalára, így kifizetésekre sem.

Az XIX. Gazdaság-újraindítási Alap Uniós fejlesztések fejezet összes teljesített kiadásainak 66,4%-át képezték a 2014-2020. közötti kohéziós politikai operatív programok kapcsán felmerült 1 659,7 Mrd Ft összegű kiadások.

A **más fejezetekben megjelenő uniós kiadások** teljesítése a 2021. évben 18,3%-kal elmaradt a tervezett összeghez képest, 11,6 Mrd Ft összegben teljesült.

A Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF) kiadásait a XIX. Gazdaság-újraindítási Alap Uniós fejlesztések fejezetben tervezték, 450 Mrd Ft értékben, teljesítésre nem került sor az előirányzatból.

8. AZ ÁLLAMI VAGYONNAL KAPCSOLATOS BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK ALAKULÁSA

Az **állami vagyonnal kapcsolatos befizetések** a törvényileg módosított 142,8 Mrd Ft-os előirányzathoz képest 47,1%-kal magasabb összegben, 210,1 Mrd Ft-ban teljesültek. A teljesítés meghatározó tétele a kibocsátási egységek értékesítéséből származó bevétel (kvótaértékesítés). A XLVII. Gazdaság-újraindítási Alap fejezet, 2. cím, 6. alcím, 3. Energia- és klímapolitikai modernizációs rendszer jogcímcsoportnál tervezték az Ügkr. tv. hatálya alá tartozó kibocsátási egységek értékesítéséből származó bevételt.

Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** a módosított 510,4 Mrd Ft-os előirányzathoz képest 1 457,9 Mrd Ft-ban, annak 285%-ában teljesültek. *(MÁK, 2022a)* Ennek jelentős hányada a társaságokkal, illetve kisebb mértékben az ingatlanokkal és ingóságokkal kapcsolatos kiadások között oszlott meg *(PM, 2022)*. A legjelentősebb kiadások a társaságokkal kapcsolatos kiadások voltak, amelyek összege az év II. felében jóval meghaladta az I. féléves teljesítést. A társaságokkal kapcsolatos kiadások 2021. évre tervezett összege az MNV Zrt. tulajdonosi joggyakorlásába tartozó társaságok forrásjuttatásait és az MNV Zrt. működési támogatását, valamint az NVTNM (nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter) tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó gazdasági társaságok 2021. évi tőkeemelését, pótbefizetését, támogatását, valamint bérfejlesztésének ellentételezését szolgáló forrásokat foglalta magában.

A havi kifizetések év közben (bár nem egyenletesen) növekedtek. Jelentős növekedés a kifizetések volumenében a VIII. hónaptól kezdődött, a decemberi kifizetés az egész évi kifizetés 34,5%-át, az időarányos kifizetésnek négyszeresét tette ki. *(MÁK, 2022a)*

9. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK TÁMOGATÁSAINAK ALAKULÁSA

A 2021. évi módosított költségvetés IX. Helyi Önkormányzatok támogatásai fejezetében összesen 908,9 Mrd Ft kiadás került tervezésre a módosított Kvtv-ben. Összességében a kiadások 1 013,8 Mrd Ft-ban teljesültek, ami 104,9 Mrd Ft-tal haladja meg a tervezettet. (MÁK, 2022b)

A korábbi évektől eltérően a 2021. évi módosított előirányzatba beépítésre került az általános működési támogatás 94,9 Mrd Ft-os, másrészt a 2020-2021. évi ágazati bérintézkedések 52,2 Mrd Ft-os összege, valamint 21,3 Mrd Ft-os működési és fejlesztési előirányzat-csökkenés történt egyes ágazati intézkedések, valamint egyes fejlesztési előirányzatok lezárása következtében. A többlettámogatásból 35,0 Mrd Ft juttatott a mikro, kis- és középvállalkozások 1%-os helyi iparűzési adómérték-kedvezménye miatti önkormányzati bevételkiesés kompenzálására a 25 ezer főnél nem nagyobb önkormányzatok számára, valamint 9,0 Mrd Ft az ágazati bérek további emelésére. (PM, 2022)

Az önkormányzatok a 2021-ben végződő adóévben 2020. december 1-jéhez képest nem állapíthattak meg magasabb helyi vagy települési adómértéket, a hatályos adókedvezményeket, adómentességeket nem szűkíthették, továbbá a 2021. évre új helyi adót vagy települési adót nem vezethettek be. Az iparűzési adó 2021-ben átmeneti jelleggel a felére, 2 % helyett 1 %-ra csökkent a 4 Mrd Ft árbevétel vagy mérlegfőösszeg alatti kis- és középvállalkozások, valamint az egyéni vállalkozások körében. A kieső iparűzési bevételeket a Kormány a 25 ezer fő alatti kistélepülések esetén kompenzálta, a nagyobb önkormányzatok esetén pedig egyenként tekintette át a pénzügyi helyzetet (Kormány, 2021).

A védekezéshez és a gazdaság újraindításához szükséges források biztosítása érdekében még 2020-ban az önkormányzatok gépjárműadó bevétele átirányításra került a központi költségvetésbe (2021-ben változatlanul központi költségvetési bevétel volt).

10. AZ ADÓSSÁGSZOLGÁLATTAL KAPCSOLATOS BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK ALAKULÁSA

A 2021. évben a XLI. Adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezetben a központi költségvetés adósságszolgálattal kapcsolatos folyó bevételeit 93,5 Mrd Ft összegben, folyó kiadásait 1 064,3 Mrd Ft összegben tervezték. A bevételek 39,3%-kal (130,2 Mrd Ft-ban), a kiadások pedig 36,8%-kal (1 456,8 Mrd Ft-ban) teljesültek a tervezetten felül. A bevételi és kiadási többlet egyaránt a hiányt finanszírozó és adósságmegújító államkötvények kamatelszámolásai, valamint lakossági kötvények alcímekhez, továbbá a kincstárjegyek kamatelszámolásai jogcímhez köthetők. Az adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek és kiadások 2021. évi teljesítési adatait a 4. sz. táblázat foglalja össze.

4. sz. táblázat

Az adósságszolgálattal kapcsolatos kiadások 2021. évi teljesítési adatai, a kamategyenleg alakulása (Mrd Ft-ban)

Megnevezés	2021. évi módosított előirányzat	2021. évi teljesítés	Teljesítés a módosított előirányzat %-ában
Kamatbevételek	93,5	130,2	139,2%
<i>ebből</i>			
Devízban fennálló adósság és követelések kamatelszámolásai	0,2	2,1	1050,0%
A forintban fennálló adósság és követelések	93,3	128	137,2%
Kamatkiadások	1 030,4	1 456,8	141,4%
<i>ebből</i>			
Devízban fennálló adósság és követelések kamatelszámolásai	150	199,3	132,9%
A forintban fennálló adósság és követelések kamatelszámolásai	880,4	1 205,2	136,9%
Kamategyenleg	-936,9	-1 326,6	141,6%

Forrás: Magyar Államkincstár (2022b) alapján ÁSZ szerkesztés

A kamatkiadások növekedését egyrészt a fennálló devizaadósság megszerző növekedése, másfelől a forint euróval szemben bekövetkezett gyengülése okozta.

A forintban fennálló adósság és követelések kamatelszámolásai folyó kiadásai kapcsán a tervezett előirányzathoz képest 37,2%-os túllépés történt a 2021. évben. Ennek döntő hányadát a Hiányt finanszírozó és adósságmegújító államkötvények kamatelszámolásai és Lakossági kötvények alcímenen megvalósult kiadások teljesítése, valamint a Lakossági kincstárjegyek kamatelszámolása alcímen megvalósult megtakarítás együttesen eredményezte. A kamategyenleg 41,6%-kal romlott a tervezetthez képest (mind a deviza, mind a forint kamatok tervezett meghaladó növekedése okán).

11. A LXXI. NYUGDÍJBIZTOSÍTÁS ALAP FEJEZET BEVÉTELEINEK ÉS KIADÁSAINAK ALAKULÁSA

Az Ny. Alap bevételeit és kiadásait a módosított költségvetési törvény 3 915,3 Mrd Ft-ban állapította meg. A bevételek a módosított előirányzatot 4,9%-kal meghaladva, 4 109,1 Mrd Ft összegben, míg a kiadások a tervezettnél 5,3%-kal magasabb összegben teljesültek, 4 122,7 Mrd Ft-ban, így az Ny. Alap 13,6 Mrd Ft-os deficittel zárta az évet.

A 2021. évben a szociális hozzájárulási adóból és a TB járulékból a Ny. Alapot megillető **bevételi előirányzatok** teljesítése (3 407,3 Mrd Ft), ami 2,5%-kal haladta meg a tervezettet. Ennek hátterében a bruttó kereset-növekedés áll.

Az Ny. Alap 2021. évi **nyugdíjkiadásai** 4 122,7 Mrd Ft-ban teljesültek, ami 207,4 Mrd Ft-tal (5,3%-kal) haladta meg a tervezettet. Ennek hátterében az alábbiak állnak:

Az évközi makrogazdasági folyamatokra tekintettel 2021 júniusában 0,6%-kal emelkedett a nyugellátások és más nyugdíjszerű ellátások összege januárra visszamenőleges hatállyal, amely 11,1 Mrd Ft összegű többletkifizetést jelentett az Ny. Alapnak.¹⁴ A nyugellátások kiadásainak 2021. évi kifizetései tartalmzták a 13. havi nyugellátás egy heti összegét, a 2019. évi nyugdíjprémium és egyszeri juttatás kifizetéséhez kapcsolódó, elhúzódo megállapításokból származó visszamenőleges, korrekciós kifizetéseket és a 2021. évi nyugdíjprémium egyszeri juttatást is.

12. A LXXII. EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁS ÉS JÁRVÁNY ELLENI VÉDEKEZÉSI ALAP FEJEZET, EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP CÍM BEVÉTELEINEK ÉS KIADÁSAINAK ALAKULÁSA

A költségvetési törvény LXXII. Egészségbiztosítási és Járvány elleni védekezési alap fejezet a Járvány elleni védekezési alap (JEVA) kiadási és bevételi előirányzatait is tartalmazza 2020. óta. (A JEVA kiadásainak és bevételeinek alakulását lásd a 13.2 fejezetben.)

A módosított Kvtv. az *Egészségbiztosítási Alap cím* költségvetési bevételi főösszegét 2 792,5 Mrd Ft-ban, míg kiadási főösszegét 2 919,3 Mrd Ft-ban határozta meg.

Az E. Alap cím bevételei 101,7%-ban, kiadásai pedig 121,0%-ban (a tervezettől 328,7 Mrd Ft-tal magasabb összegben) teljesültek. Az E. Alap ennek következtében 406,4 Mrd Ft-os deficittel zárta az évet. (*MÁK, 2022b*).

Az adókból és járulékokból származó bevételek a 2021. évben 1 839,2 Mrd Ft-ban teljesültek, a befolyt bevételből 670,1 Mrd Ft a szociális hozzájárulási adóból (36,4%) és 1 169,1 Mrd Ft a biztosított egészségbiztosítási járulékból (63,6%) származott.

Az E. Alap összes teljesített kiadásának 25,7%-át a *pénzbeli ellátásokra* fordított összeg adta, ami 54,9 Mrd Ft-tal haladta meg a tervezett összeget.

A *természetbeni ellátásokon* belüli teljesített kiadások mintegy háromnegyedét kitevő *gyógyító-megelőző ellátásokra* fordított kiadások összege 1 881,7 Mrd Ft-ban teljesült, ami 314,8 Mrd Ft-tal haladja meg a törvényileg módosított előirányzatot. A tervezett 50%-kal meghaladta a teljesítés a Háziorvosi, háziorvosi ügyeleti ellátás, a Fogászati ellátás előirányzata esetében. A Célelőirányzatok előirányzat 222%-on, míg

¹⁴ Az 567/2021. (X.6.) Korm. rendeletnek megfelelően 2021. november 01-től 2021. január 01-ig visszamenőleges hatállyal további 1,2%-os mértékű kiegészítő nyugdíjmelésre került sor, amely további 39,9 Mrd Ft-os kifizetést jelentett.

a Gyógyító-megelőző ellátás céltartaléka több mint 10-szer magasabb összegben teljesült. A Célelőirányzatok jogcímen belül a *Tartósan betöltetlen háziorvosi és fogorvosi körzetek betöltésének, valamint háziorvosi tevékenység végzéséhez szükséges praxisjog vásárlásának támogatásának* előirányzatát a nagy érdeklődésre tekintettel év közben meg kellett emelni. Emellett jelentősen növelte a célelőirányzatok kiadásait a méltányosságból adható gyógyszerek iránt 2021-ben megnövekedett igény és a kapcsolódó kifizetések. (ME adatszolgáltatás)

A Gyógyító-megelőző ellátás céltartalék előirányzat a költségvetési törvény alapján év közben – kormányzati hatáskörben – a Gyógyító-megelőző ellátásra volt felhasználható.

13. A KORONAVÍRUS JÁRVÁNY ELLENI VÉDELEM ÉS A JÁRVÁNY KÁROS HATÁSAINAK ENYHÍTÉSE ÉRDEKÉBEN LÉTREHOZOTT ALAPOK BEVÉTELEINEK ÉS KIADÁSAINAK ALAKULÁSA

13.1. A Gazdaság-újraindítási Alap bevételeinek és kiadásainak alakulása

A 2020. július 15-én elfogadott Kvtv.-ben a XLVII. Gazdaságvédelmi Alap néven tervezték a gazdaság újraindítását célzó kiemelt programokra, fejlesztésekre, beruházásokra, továbbá a foglalkoztatás elősegítésével kapcsolatos intézkedésekhez kapcsolódó kiadásokat. A módosított Kvtv. 19. § (1) bekezdése alapján a fejezet elnevezését XLVII. Gazdaság-újraindítási Alap fejezetre módosították 2021. május 28-tól. Az Alap része a Nemzeti Foglalkoztatási Alapból létrejött Gazdaságvédelmi Foglalkoztatási Alap, ezen kívül tartalmazza a Beruházási Ügynökséghez tartozó kormányzati magasépítési beruházásokat is, továbbá biztosítja egyben a Gazdaságvédelmi Akcióterv 2021. évi intézkedéseinek fedezetét.

A fejezet bevételei a módosított előirányzat 118,1%-ában, 506,7 Mrd Ft összegben, míg kiadásai a módosított előirányzat 116,6%-ában, 3 346,4 Mrd Ft összegben teljesültek.

2021. május 28-tól, a módosított Kvtv. alapján a XLVII. Gazdaság-újraindítási Alap fejezet 1. cím, 1. alcím, 1. *Gazdaság-újraindítási programok jogcímcsoport* kiadásainak összege a Kormány jóváhagyásával túlléphető, amennyiben a túllépéssel együtt is teljesül az államadósság-mutató értékének csökkenése a 2021. évben. A jogcímcsoport kiadásaiból egyebek közt kiemelt vállalkozások finanszírozását, közútfejlesztési- és felújítási feladatok megvalósítását, oktatási feladatok ellátásához kapcsolódó fejlesztéseket, illetve további egyéb programokat támogattak. A törvényileg módosított előirányzat 108,0 Mrd Ft volt, amit a 1609/2021. (VIII. 18.) Korm. határozat és a későbbi kormányhatározatok 2 142,7 Mrd Ft-ra növeltek (PM adatszolgáltatás). A 2021. első félévben a felhasználás 6,9%-a, 145,8 Mrd Ft-ban valósult meg, a fennmaradó (93,1%) 1 996,9 Mrd Ft felhasználása 2021. második félévében történt.

A XLVII. Gazdaság-újraindítási fejezet *Fejezeti kezelésű előirányzatok* cím kiadásait 1 446,0 Mrd Ft-ban tervezték a módosított Kvtv.-ben, a kifizetések a MÁK (2022b) adatai szerint 1 776,6 Mrd Ft-ban teljesültek (22,8%-kal magasabb összegben). A jelentősebb kiadások az alábbiak voltak:

- a Gazdaság újraindítását szolgáló miniszterelnökségi fejezeti kezelésű előirányzatokból a Magyar Falu Program kiadásai 211,3 Mrd Ft összegben teljesültek, 22%-kal lépték túl a módosított előirányzatot,
- a Gazdaság újraindítását szolgáló innovációs és technológiai fejezeti kezelésű előirányzatokból a Gazdaságfejlesztési feladatok 75,8%-kal teljesültek a tervezett meghaladóan. Az előirányzatból fedezték egyebek közt a magyar ipar fejlesztését és támogatását, komplex regionális fejlesztéseket (a vidék népességmegtartó erejének növelése, infrastrukturális, gazdasági és kulturális fejlesztése céljából), a zöldgazdaságra történő átállás támogatását.

A Gazdaság újraindítását szolgáló külügyi fejezeti kezelésű előirányzatokból a Beruházás ösztönzési célú előirányzatból csupán a tervezett 30,7%-át, 62,7 Mrd Ft-ot használtak fel.

A *Kiemelt Kormányzati Magasépítési Beruházások* cím kiadásai (293,8 Mrd Ft) 127,2%-kal haladták meg a módosított előirányzat összegét. A cím a Beruházási Ügynökséghez tartozó kormányzati magasépítési beruházások fedezetét tartalmazta.

13.2. A Járvány Elleni Védekezési Alap bevételeinek és kiadásainak alakulása

A Kvtv.-ben LXXII. Egészségbiztosítási és Járvány Elleni Védekezési Alap fejezet 02. *Járvány elleni védekezési alap címen* (JEVA) kerültek megtervezésre a járvány elleni védekezéshez szükséges források. Három alcímen (01. Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka, 02. Kiskereskedelmi adó, 03. Gépjárműadó) kerültek megtervezésre a bevételek és kiadások. A kiskereskedelmi adó és a gépjárműadó teljes bevétele biztosítja a járvány elleni védekezés pénzügyi fedezetét. A JEVA bevételeit 2021. évben 151,8 Mrd összegben tervezték, ezek 14,4%-kal, 21,8 Mrd Ft-tal nagyobb összegben, 173,6 Mrd Ft-ban teljesültek.

A gépjárműadó bevételek 87,0 Mrd Ft összegben kerültek megtervezésre a 2021. évi költségvetésben (a 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet értelmében a gépjárműadó a JEVA alaphoz került). A tervezett a teljesítés 9 %-kal haladta meg, 95,0 Mrd Ft bevétel teljesült.

Új adónemként 2020. május 1-jétől került bevezetésre a **kiskereskedelmi adó**, ami a 2021 évben 13,8 Mrd Ft-tal, 14,2%-kal teljesült magasabb összegben (78,6 Mrd Ft-ban) a módosított előirányzathoz képest. Ennek háttérében a gazdasági fellendülés, az elszámolásokhoz köthető magasabb befizetések és ennek hatására a magasabb előleg-kötelezettségek előírása és azoknak a költségvetés felé való teljesítése állnak.

A JEVA 01. **Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka** alcím kiadási előirányzata szolgált 2021-ben az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzésére, illetve következményeinek elhárítására, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében szükséges források biztosításra. Az alcím felülről nyitott előirányzat volt a 2021. évben, annak teljesülése külön szabályozás nélkül is eltérhetett az előirányzattól.

A Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka előirányzatból 444,6 Mrd Ft összegű felhasználás történt a 2021. évben, ami 419,6 Mrd Ft-tal haladta meg a 25,0 Mrd Ft összegű tervezett keretet (módosított előirányzatot). *(PM adatszolgáltatás)*

A JEVA 01. Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka alcím előirányzat felhasználása az alábbi legjelentősebb beszerzések megvalósulásához nyújtott fedezetet a 2021. év során:

- a koronavírus-járvány kapcsán különböző típusú oltóanyagok beszerzése, mintegy 287,6 Mrd Ft összegben,
- gyorstesztek beszerzése, lélegeztetőgépek leszállítása és beüzemelése, valamint fertőtlenítő szerek beszerzése 67,6 Mrd Ft összegben,
- tesztelés és a mintavételhez, mintakezeléshez szükséges eszközök és szolgáltatások beszerzésére 18,2 Mrd Ft összegben,
- koronavírus fertőzés kezelésére szolgáló gyógyszerek beszerzésére mintegy 68,2 Mrd Ft összegben,
- háziorvosok ügyeleti díja 6,4 Mrd Ft,
- 4 orvosegyetem tekintetében az egészségügyi szolgáltatók 2021. február - április havi járvány elleni védekezéssel összefüggő kiadásainak megtérítése 4,4 Mrd Ft összegben.

13.3. Az Európai Unióból érkező Járvány Elleni Támogatások Alapja

A 2021. évi Kvtv. tartalmazta a XLVIII. Európai Unióból érkező járvány elleni támogatások alapja fejezetet. A fejezet célja volt, hogy elkülönítetten, önálló költségvetési fejezetben tartsa nyilván azokat a költségvetési kiadásokat és a kiadások fedezetéül szolgáló, az Alapba befolyó költségvetési bevételeket, amelyek forrása az EU költségvetéséből származó, a koronavírus-járvány kapcsán Magyarország számára biztosított, vissza nem térítendő többlettámogatás. Az MFF források részét képező REACT EU források, valamint a RRF források realizálására a 2021. évben nem került sor a 8. fejezetben leírtak okán, így a XLVIII. fejezet sem módosított, sem pedig teljesített előirányzatot nem tartalmazott.

MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet**A 2021. évben hozott központi költségvetés bevételeire és kiadásaira hatással bíró főbb intézkedések**

- A reklámadó 2019. július 1. és 2022. december 31. között felfüggesztésre került (2019. évi LXXIII. törvény 59. §-a alapján), hogy a digitális gazdaság adózása tükrözze a technológia fejlődésével járó előnyöket és az intézkedés ösztönözze a piac további bővülését.
- A veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény
 - Törvényi erőre emelték a 2020. december 22-én elfogadott 639/2020. (XII.22.) Korm. rendeletben megfogalmazott 2021-es évre vonatkozó helyi adó könnyítéseket. Eszerint a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvényben meghatározott vállalkozó, amennyiben KKV-nak minősül, és a nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege nem haladja meg a 4 Mrd. Ft-ot, úgy a reá vonatkozó helyi iparűzési adó mértéke maximum 1 % lehet a 2021-es évben, amennyiben az adott önkormányzatnál a helyi iparűzési adómérték ezt egyébként meghaladná. Ebben az esetben majd a 2021-es HIPA bevallásban is csak 1 %-os adómértékkel kell a bevallást elkészíteni.
 - A turizmusfejlesztési hozzájárulás fizetésére kötelezettet a 2021. január 1. napjától egészen az év végéig, azaz 2021. december 31. napjáig nem terheli turizmusfejlesztési hozzájárulás fizetési kötelezettség. Vagyis idén egész évben ezt a közterhet nem kell sem megállapítani, sem bevallani, sem megfizetni.
 - Törvényi erőre emelték a 318/2021. (VI. 9.) Korm. rendeletben megfogalmazott könnyítéseket, mentesítéseket is. A szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény szerinti 15,5 %-os mértékű szochot tehát nem kell megfizetni 2021. december 31-ig a SZÉP kártyák, a reprezentáció és az üzleti ajándékok után.
 - a SZÉP-kártyaára teljesített béren kívüli juttatás éves értékhatára is megemelésre került a 2021. évre vonatkozóan: az általánosan érvényes 450 ezer Ft-os határ 800 ezer Ft-ra, a közszférában dolgozóakra vonatkozó 200 ezer Ft-os értékhatár 400 ezer Ft-ra.
 - 2021. január 01. és 2021. július 31. között a vendéglátó egységeknek az elvitelre, vagy házhozzállítással értékesített ételre, italtra is az eredetileg 27 %-os áfa helyett csak 5 %-os áfa-t felszámítására voltak jogosultak. (Ezt a szabályt a kiszállítási díjra magára nem lehet alkalmazni.) Az 5 %-os áfa főszabályként csak étkezőhelyi vendéglátásban az étel- és a helyben készített, nem alkoholtartalmú italforgalomra volt lehetséges, az adómérték csökkentésére a kedvezményezett adókulcsú éttermi forgalom veszélyhelyzeti kiesésére tekintettel került sor.
 - 2021. január 01. és 2021. június 30. között mentesültek a turizmusban működő vállalkozások az idegenforgalmi adó megfizetésének kötelezettsége alól, az eltöltött vendégéjszaka utáni idegenforgalmi adót nem kellett megfizetni, beszedni (bevallási kötelezettség alól nem volt mentesítés, kivéve azt az esetet, ha a bevallandó összeg nulla lett volna).
- a nyugellátások és egyes más ellátások 2021. június havi kiegészítő emeléséről szóló 254/2021. (V.18.) Korm. rendeletnek megfelelően az évközi makrogazdasági folyamatokra tekintettel 2021 júniusában 0,6%-kal emelkedtek a nyugellátások és más nyugdíjszerű ellátások januárra visszamenőleges hatállyal;
- a nyugellátások és egyes más ellátások 2021. november havi kiegészítő emeléséről szóló 567/2021. (X.6.) Korm. rendeletnek megfelelően 2021. november 01-től 2021. január 01-ig visszamenőleges hatállyal további 1,2%-os mértékű kiegészítő nyugdíjemelésre került sor;
- a 2021. évi nyugdíjprémiumról és egyes más ellátások után járó egyszeri juttatásról szóló 568/2021. (X. 6.) Korm. rendelet alapján – a kiemelkedően magas éves GDP előrejelzésre tekintettel – a korábbi éveknél magasabb összegű, egységesen maximális 80 ezer Ft összeget kaptak a jogosultak;
- az egyes törvényeknek a tizenharmadik havi nyugdíj visszaépítésével összefüggő módosításáról szóló 2020. évi LXXVIII. törvény, a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény módosításával tette lehetővé a 13. havi nyugellátás kifizetését. A 13. havi nyugellátás összege a 2021. évben az arra jogosító nyugellátások januári összegének 25%-a;
- a Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi tervében szereplő projektek központi költségvetés terhére történő előfinanszírozásának megkezdéséről szóló 1563/2021. (VIII. 5.) Korm. határozat alapján az MFF és RRF források beérkezéséig azokat a költségvetés terhére megelőlegezi.

FELHASZNÁLT DOKUMENTUMOK

- Államadósság Kezelő Központ (2021): Éves finanszírozási kiadvány 2021, 2020. december. (<https://akk.hu/content/path=Finterv2021>)
- Államadósság Kezelő Központ (2022): A központi költségvetés adóssága, 2022. március 24. (<https://www.akk.hu/statisztika/allamadossag-finanszirozasi/kozponti-koltsegvetes-adossaga>)
- Állami Számvevőszék (2020): A költségvetés fenntarthatósági célú elemzése (https://www.asz.hu/storage/files/files/elemzesek/2020/koltsegvetes_fenntarthatosag20201002.pdf?ctid=1296)
- Erdélyi Attila (2021): A KÖLTSÉGVETÉSI FOLYAMATOK SZÁMVEVŐSZÉKI ELEMZÉSE 2020-2021. In: Makrogazdaság, államháztartás a koronavírus-járvány idején. Országgyűlés Hivatala.
- Európai Bizottság (2020): A Bizottság közleménye a Tanácsnak a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési záradékának alkalmazásáról, 2020. március 20. (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1591119459569&uri=CELEX:52020DC0123>)
- Központi Statisztikai Hivatal (2022): Jelentés a kormányzati szektor egyenlegéről és adósságáról (2021. évi II. EDP-jelentés), 2022. április 1. (<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/edp/edp20211021/index.html>)
- Magyar Államkincstár (2022a): A központi alrendszer költségvetési mérlege, 2021. december (https://www.allamkincstar.gov.hu/files/M%C3%A9rlegek/2014/k%C3%B6zponti%20ktgvet%C3%A9si%20m%C3%A9rlegek/kpiktv_merleg_2112.xls)
- Magyar Államkincstár (2022b): A 2021. évi központi költségvetés végrehajtásának adatai, 2021. 12. hó ([https://www.allamkincstar.gov.hu/files/K%C3%B6lts%C3%A9gv%C3%A9si%20in-form%C3%A1ci%C3%B3k/2021.%20%C3%A9vi%20k%C3%B6zponti%20k%C3%B6lts%C3%A9gv%C3%A9si%20v%C3%A9grehajt%C3%A1s%C3%A1nak%20adatai%202021.12.%20h%C3%B3%20\(2022....xls](https://www.allamkincstar.gov.hu/files/K%C3%B6lts%C3%A9gv%C3%A9si%20in-form%C3%A1ci%C3%B3k/2021.%20%C3%A9vi%20k%C3%B6zponti%20k%C3%B6lts%C3%A9gv%C3%A9si%20v%C3%A9grehajt%C3%A1s%C3%A1nak%20adatai%202021.12.%20h%C3%B3%20(2022....xls))
- Magyarország Kormánya (2021): Magyarország Konvergencia Programja 2021-2025, 2021. április. (https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2021-hungary-convergence-programme_hu.pdf)
- Nagy K. - Bogóné J. – Matheika Z. – Oblath G. – Palócz É. – Vakhal P. (2021): Konjunktúrajelentés – A világgazdaság és a magyar gazdaság helyzete és kilátásai 2021 telén, 2021/4.
- Pénzügyminisztérium (2021): Makrogazdasági és Költségvetési Előrejelzés 2021-2025, 2021. december.
- Pénzügyminisztérium (2022): Tájékoztató az államháztartás központi alrendszerének 2021. évi előzetes főbb pénzügyi folyamatairól, 2022. január. (<https://kormany.hu/penzugyminiszterium/aht-jelentesek>)

Központi Statisztikai Hivatal STADAT táblák

-
- 1.1.1.1. Főbb ármutatók [előző év=100,0%]
 - 1.1.1.6. Fogyasztóiár-indexek a kiadások részletes csoportjai szerint [előző év=100,0%]
 - 3.2.1.1. A regisztrált gazdasági szervezetek száma – GFO'02 (1990–2010)
 - 3.2.1.5. A nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke és volumenindexei gazdálkodási forma szerint, negyedévente, évkezdettől kumulált
 - 3.7.5. A háztartások pénzügyi vagyona [milliárd forint]
 - 7.2.1.2. Az építőipari termelés értéke és volumenindexe építményfőcsoportonként, havonta és évkezdettől kumuláltan
 - 18.2.1.2. Lakóépületekre, üdülőépületekre, nem lakóépületekre, lakásokra kiadott építési engedélyek havonta
 - 20.1.1.1. A munkaerőpiac legfontosabb éves adatai
 - 20.1.1.2. A 15–74 éves népesség gazdasági aktivitása, nemekén
 - 20.1.1.4. A munkavállalási korú népesség gazdasági aktivitása, nemekén
 - 20.1.1.9. A foglalkoztatottak száma nemzetgazdasági ágak, ágazatok szerint, nemekén – TEÁOR'08 [ezer fő]
 - 20.1.1.17. Foglalkoztatási ráta korcsoportok szerint, nemekén [%]
 - 20.1.1.23. A munkanélküliek száma az előző foglalkozásuk jellege szerint, nemekén [ezer fő]
 - 20.1.1.26. Munkanélküliségi ráta korcsoportok szerint, nemekén [%]
 - 20.1.1.33. Aktivitási arány korcsoportok szerint, nemekén [%]
 - 20.1.1.41. A tartósan munkanélküliek aránya a 15–64 éves munkanélkülieken belül [%]
 - 20.1.1.46. Főbb kereseti adatok – munkáltatók teljes körénél

20.1.1.48. Főbb kereseti adatok – vállalkozások

20.1.1.49. Főbb kereseti adatok – költségvetés

20.1.1.61. Az alkalmazásban állók bruttó keresettömege, létszáma, órakeresete és egyenértékes bruttó átlagkeresete

20.2.1.17. A foglalkoztatottak száma nemzetgazdasági ágak, ágazatok szerint, nemenként, negyedévente – TE-ÁOR'08 [ezer fő]

21.2.1.3. A bruttó hazai termék (GDP) termelése folyó áron nemzetgazdasági áganként, negyedévente [millió forint]

21.2.1.6. A bruttó hazai termék (GDP) termelésének negyedéves volumenindexei nemzetgazdasági áganként [előző év azonos időszaka = 100,0%]

21.2.1.10. A bruttó hazai termék (GDP) végső felhasználása folyó áron, negyedévente [millió forint]

21.2.1.13. A bruttó hazai termék (GDP) végső felhasználásának negyedéves volumenindexei, 2015. évi átlagáron [előző év azonos időszaka = 100,0%]

21.2.1.21. Hozzájárulás a bruttó hazai termék (GDP) változásához (felhasználási oldal), előző év azonos időszakához viszonyított negyedéves indexekből számítva [százalékpont]

25.2.1.2. Az egészségbiztosítási ellátásban részesülők táppénzes adatai

JOGSZABÁLYOK JEGYZÉKE

Törvények

- a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény
- az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény
- a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény
- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény
- Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény
- az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény
- a reklámadóról szóló 2014. évi XXII. törvény
- az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény
- a szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény
- az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2019. évi LXXIII. törvény
- kiskereskedelmi különadóról szóló 2020. évi XLV. törvény
- egyes adózási tárgyú törvényeknek a koronavírus-járvány gazdasági hatásainak mérséklése érdekében szükséges módosításáról szóló 2020. évi XLVI. törvény
- egyes törvényeknek a tizenharmadik havi nyugdíj visszaépítésével összefüggő módosításáról szóló 2020. évi LXXVIII. törvény
- Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény
- Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény módosításáról szóló 2021. évi XLIV. törvény
- a veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény

Kormányrendeletek, kormányhatározatok

- az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet
- a koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről szóló 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet
- Magyarország 2020. évi központi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól szóló 92/2020. (IV.6.) Korm. rendelet
- a Gazdaságvédelmi Akcióterv végrehajtása érdekében a Járványügyi Alap feltöltését szolgáló, hitelintézetek járványügyi helyzettel összefüggő különadójáról szóló 108/2020. (IV. 14.)
- a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet
- a koronavírus-világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges egyes intézkedésekről szóló 639/2020. (XII. 22.) Korm. rendelet
- a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet
- a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról szóló 20/2021. (I. 28.) Korm. rendelet
- a veszélyhelyzet ideje alatt egyes gazdaságvédelmi intézkedésekről szóló kormányrendeletek módosításáról szóló 105/2021. (III. 5.) Korm. rendelet
- a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény egyes szabályainak veszélyhelyzet ideje alatti eltérő alkalmazásáról szóló 196/2021. (IV. 28.) Korm. rendelet
- a nyugellátások és egyes más ellátások 2021. június havi kiegészítő emeléséről szóló 254/2021. (V. 18.) Korm. rendelet
- a koronavírus-világjárványt követő, a gazdaság újraindítását elősegítő adózási intézkedésekről szóló 318/2021. (VI. 9.) Korm. rendelet

- a nyugellátások és egyes más ellátások 2021. november havi kiegészítő emeléséről szóló 567/2021. (X.6.) Korm. rendelet
- a 2021. évi nyugdíjprémiumról és egyes más ellátások után járó egyszeri juttatásról szóló 568/2021. (X.6.) Korm. rendelet
- az üzemyanyagok hatósági áras forgalmazására vonatkozó részletes szabályokról szóló 626/2021. (XI. 13.) Korm. rendelet
- a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból, a Központi Maradványelszámolási Alapból, a Gazdaságvédelmi programok előirányzatból történő, fejezetek közötti és fejezeten belüli előirányzat-átcsoportosításról, valamint kötelezettségvállalás engedélyezéséről, címrendi kiegészítésről és kormányhatározat módosításáról szóló 1062/2021. (II. 19.) Korm. határozat
- helyi önkormányzatok fejlesztési feladatainak támogatásáról szóló 1285/2021. (V. 20.) Korm. határozat
- a Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi tervében szereplő projektek központi költségvetés terhére történő előfinanszírozásának megkezdéséről szóló 1563/2021. (VIII. 5.) Korm. határozat
- a Gazdaság-újraindítási programok előirányzatból, a Központi Maradványelszámolási Alapból, a Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka előirányzatból, a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő, fejezetek közötti és fejezeten belüli előirányzat-átcsoportosításról, címrendi kiegészítésről, valamint éven túli kötelezettségvállalás engedélyezéséről szóló 1830/2021. (XI. 30.) Korm. határozat
- egyes 5000 fő feletti lakosságú településeket érintő beruházások támogatásáról szóló 1869/2021. (XII. 3.) Korm. határozat

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

ÁFA	Általános forgalmi adó
ÁKK Zrt.	Államadósság Kezelő Központ Zártkörűen Működő Részvénytársaság
Alaptörvény	Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
ÁSZ	Állami Számvevőszék
ÁSZ tv.	Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény
Ávr.	az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet
BGA	Bethlen Gábor Alap
CEF	The Connecting Europe Facility
E. Alap	Egészségbiztosítási Alap
EDP	Európai Unió Túlzott Hiány Eljárása (Excessive Deficit Procedure)
EFOP	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program
EFOP Plusz	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz
EGT	Európai Gazdasági Térség
EJEVA	Egészségbiztosítási és Járvány Elleni Védekezési Alap
ELKA	Elkülönített Állami Pénzalapok
EMMI	Emberi Erőforrások Minisztériuma
EU	Európai Unió
ESA	Nemzeti és Regionális Számlák Európai Rendszere (European System of Accounts)
GDP	Gross domestic product, bruttó hazai termék. A GDP az egy területen, adott idő alatt előállított végső felhasználásra szánt javak (termékek és szolgáltatások) összességének értéke.
GINOP	Gazdaságfejlesztés és Innovációs Operatív Program
Gst.	2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról
GÚA	Gazdaság-újraindítási Alap
GÚP	Gazdaság-újraindítási Program
IKOP	Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program
IKOP Plusz	Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz
JEVKT	Járvány Elleni Védekezési Alap Központi Tartaléka
KEHOP	Környezet és Energetikai Hatékonysági Operatív Program
KNPA	Központi Nukleáris Pénzügyi Alap
KÖFOP	Közigazgatási- és Közszolgáltatás Fejlesztési Operatív Program
Kvtv.	Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
KT	Költségvetési Tanács
MÁK	Magyar Államkincstár
MAHOP	Magyar Halgazdálkodási Operatív Program
MÁP Plusz	Magyar Állampapír Plusz
MFB Zrt.	Magyar Fejlesztési Bank Zrt.
MFF	MyFleet System Close - Többéves pénzügyi keret forrásai
MNB	Magyar Nemzeti Bank
MNV Zrt.	Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt
módosított Kvtv.	Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény módosításáról szóló 2021. évi XLIV. törvény
NCSSZA	Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap

NGEU	NextGeneration EU – „Következő Nemzedék EU” forrásai
NKA	Nemzeti Kulturális Alap
NKFIA	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap
NVTNM	nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter
Ny. Alap	Nyugdíjbiztosítási Alap
OP	Operatív Program
PM	Pénzügyminisztérium
REACT EU	Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe
RRF	Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz
RSZTOP	Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program
TÁMOP	Társadalmi Megújulási Program
TB Alapok	Társadalombiztosítási Alapok (Ny. Alap és E. Alap)
TGYÁS	Terhességi, gyermekágyi segély
TOP	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
TOP Pusz	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz
Ügkr. tv.	az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény
VEKOP	Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

1052 Budapest, Apáczai Cs. J. u. 10. | 1364 Budapest 4. Pf. 54

TEL: +36 1 484 9100

email: szamvevoszek@asz.hu

web: www.asz.hu | www.aszhirportal.hu